

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese câte 2 cóle pe luna si costa 3 florini val. austr., pentru cei ce nu sunt membrii asociatiunei.
Pentru strainatate 9 franci (lei noi) cu porto postei.

Abonamentul se face numai pe câte 1 anu intregu.
Se abonédia la Comitétulu Asociatiunei in Sibiu, séu prin posta séu prin domnii colectori.

Sumariu: Institutele de creditu si economii. — Raportulu directiunei Institutului de creditu si economii „Albin'a“ in Sibiu. — Academi'a romana. Sesiunea generala din anulu 1887. Raportulu secretariului generalu asupra lucrarilor facute in anulu 1886—87. — Urmari ale resboiului vamalu dintre Austro-Ungári'a si Románi'a. — Despre limb'a țiganésca in raportu cu alte limbi. — Procesu verbale al comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luat in siedinti'a dela 4 Martie st. n. 1887. — Bibliografia. — Conspectulu cărtiloru intrate la bibliotec'a asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu in decursulu anului 1886. — Scol'a superióra de fetitiei din Sibiu, colecte. (Continuare din Nr. 3—4.)

Institutele de credit și economii.

Inainte numai cu unu vécu de ómeni, adeca inainte cu vreo 35 de ani numele de banca, casse de pastrare, casse de anticipatiuni abia erau cunoscute in tierile corónei unguresci si in Galiti'a intre comerciantii din cetatile mari si nici chiar la aceia in altu intielesu, decâtu in mesur'a in care aveau a face unii si altii cu asia numit'a Banca nationala sau mai exactu banc'a Monarchiei cu resiedinti'a in Vien'a, sau încátu unii cetatieni mai avuti erau membrii ai unoru consortie cá fundatóre ale prea puçineloru casse de economii (Sparcassen) cu câte unu capitalu fórte modestu, inpartitu in actiuni de câte 50 sau celu multu 100 fl. In Transilvani'a se infintiasera intre anii 1835 si 1840 abia dóue casse de pastrare, inse numai de càtra sasi si numai pe sam'a loru. Tóte impregiurarile erau in contra infintiarei unoru institute de natur'a acestora. Nesciintia grósa, adeca intunerecu de nópte innuorata in tóte afacerile de natura national-económica; lips'a totala a spiritului de asociatiune; legislatiune feudalistica afurisita, care ucidea in germen orice creditu de omu cu consciintia; lips'a de legi cambiali, sau încátu erau introduse acelea de càtra imperatés'a Mari'a Teresi'a in puterea bratialoru, prin octroare*), absolut'a neputintia de a le aplicá la clasele privi-

legiate, care 'si bateau jocu de asia numitulu Obligó prin cambii (politie, Wechsel), dicéndu cá ei nu sunt nemti, ci sunt Nemes emberek; éra in càtu pentru poporu, creditulu seu putea se existe in Ceriu, nu si in acestea tieri, unde neprivilegiatii nu puteau se aiba proprietate de paméntu, éra persón'a loru nu erá recunoscuta prin lege de persóna omenésca, ci numai de animalu cá boulu si calulu.

Cându renumitulu comite Stefanu Szécheni a provocatu mai àntaiu in a. 1830 in cartea sa titulata Hitel (Creditu) pe clasele privilegiate, cá se renuntie la multiimea privilegieloru si anume, cá adoptandu legile cambiali europene sè se supuna si dènsii la ele, cartea lui fú declarata de rebeliune si tradare infama, apoi data flacáriloru in piati'a publica.

In a. 1843 când Franciscu Deak (alias Pescariu, propuse si indemná pe privilegiatii in adunarea electorala din comitatulu Zala, cá sè se supuna si ei la platirea de inoposite si la legile de creditu, o patí mai reu decâtu spre ex. Mocsáry in dilele nóstre, pentrucă fú silitu se fuga din adunare, si fiindcă unii furiosi trasera din puscii asupra lui, numai ca prin urechile acului scapá cu viatia in curtea si in casele sale.

A trebuitu se ajunga lumea anulu 1848 pentru-cá ideile si legile europene se strabata si prin massele (glótele) crude ale acestoru tieri.

Dela 1850 inainte gubernele absolutiste si semiconstitutionali câte au succesu pàna la 1867 au resturnatu multe ziduri despartitóre si privilegie calcatóre de drepturile omenesci, prin urmare au nimicitu si spurcatulu privilegiu de a face datorii fara nici-unu cumpatu si a nu le mai platí niciodata. S'au incercatu, se mai încerca si astadi unii a se mai întórce la ele, inse numai cu pericolu invederatu de a compromite si chiaru a nimici creditulu statului intregu in ochii celorlalte staturi, prin urmare a si curmá ori-ce relatiuni national-economice

*) Leges Cambiales. I. Norma: juxta quam in casibus ordinandi concursus Creditorum in M. Transsilvaniae Principatu procedendum est. II. Norma: juxta quam contra decoctores et dolosos debitores procedendum, statui Magni Principatus Transilvaniae adaptata. Cibinii, Typis Martini de Hochmeister. Formatu 8-vo micu, 112 pagine. Anulu tiparirii nu este pusu; inse rescriptulu imperatеси prin care s'au introdusu aceste legi sau normative spre a se aplicá celu puçinu in Sasime pe la locuri de comérciu, e emanatu din 4 Iuliu 1772, adeca inainte cu 115 ani apoi resistenti'a asupra loru a duratu in Ardélu pàna in 1848.

cu acelea, ceea ce ar însemna caderea mai multu decâtu sigura a statului.

Sciintia economiei nationale si politice mai este inca tènera si cruda la popórale conlocuitoare, ea inse totusi prinde cu incetulu radecini; chiaru si noi putem se simtimu o adeverata consolatiune sufletésca vedindu cá exemplele date de cátra altii afla imitatori, si cá doctrinele national-economice cáte se propaga prin diarie si prin carti romanesci la publiculu nostru nu cadu tóte intre pietrii si spinetu, ci ele ajungu si pe straturi sanetóse, mai alesu dupace si Asociatiunea transilvana, merge in fia-care anu in cáte unu ținutu, spre a indemná prin graiulu viu la întreprinderi practice.

Dupa caderea libertatiei constitutionale sau incai falsificarea acesteia dupa anul 1852 in Franci'a, renumitul Proudhon disese intru o scriere a sa, cá in epoce de acelea politic'a cea mai intielépta si mai sanetósa ce póte face unu poporu este, cá se se puna cu totu adinsulu pe lucru, se invetie a munci, a cástiga, a pastra, fiacare in profesiunea ce va fi invetiata si in vocatiunea ce va fi avendu, cu alte cuvente, se invetie fia-care locuitoriu a se inavuti prin labóre drépta, prin asigurarea si consolidarea creditulu personale cá ómeni de onóre si cu consciintia curata.

Aceeasi invetiatura se dá si poporului romanescu pe fia-care di si intre tóte impregiurarile.

Una parte inportanta din ideile practice ale economiei nationale a inceputu a le realisa intre romani intr'unu cercu mai largu de activitate Institutulu Albin'a inainte de acést'a cu 14 ani. Cá mai tóte întreprinderile de natur'a acesteia, necunoscute si necercate pana acum la noi, au avutu si acésta in anii de ántái adversari ferbinti, pe cari la noi cá si la alte popóra numai rezultatele de mai multi ani, pe langa grija neadormita si publicitate larga fi póte linisti si impacá cu starea lucrului; dara temerile unora nu trebuie se supere pe nimeni, ci din contra se recunósca ori-cine, cá in afaceri de bani si de credite grij'a, control'a, supraveghiarea, uneori chiaru si prepusurile (suspiciones) sunt la loculu loru mai alesu intr'unu statu, in care precum amu premisu mai in susu, creditulu este o planta tènera, care se vescediesce si de brum'a cea mai usióra.

Cá inse numitul institutu au ajunsu a'si consolidá creditulu si védi'a sa pe deplinu, cu invingerea tuturor greutatilor avute la inceputu, se póte cunósce mai alesu din dóue impregiurari, care sunt, cá atátea banci mari si vechi din capitale se inbuldiescu se intre cu Albin'a in relatiuni de afaceri; mai departe cá giuru-impregiurulu acestui institutu resaru altele intemeiate totu de cátra romani, alaturea cu cele fundate mai dinainte de cátra compatriotii nostrii de alte nationalitati*). De nu ne insielamu, pana acum se mai infintiaru sau cá se afla in

*) Institute de bani fundate de romani, afara de Albin'a se vedu pana acum in Naseudu (mai vechiu), in Fagarasiu, Temisiór'a, Orascia, Dev'a, Clusiu, Blasiu, Reginu, mai de curendu in Aradu, Turd'a, Simleu in Salagiu, Seini (Szinérváralya) in comitatulu Satmaru si in Abrudu.

procesulu infintiarei vreo 14 institute de creditu anume pentru poporulu romanescu, si cele mai multe din acestea au placerea se intre in relatiuni cu Albin'a. Asia, de aci inainte publiculu nu se va mai interessa numai de operatiunile bancei Albin'a, ci si de tóte celelalte, precum si trebuie se o faca, nu numai pentrucá aci este vorba de stari si averi, ci si intru intielesulu celu mai strinsu alu cuvéntului, de alte mari interese, precum: apararea poporului de usurari; reputatiunea nationala; indreptarea unei parti a tinerimei nóstre pe calea sciintieloru practice, pentrucá se se aléga din ei comptabili, ageri, cassari cari sciu se si faca ochii in patru parti; corespondenti in cáte trei patru limbi, specialisti in afacerile cambiali de natur'a cea mai delicata, la care daca functionarii nu voru fi fórté destepti cá se intimpine blastematiile, cátu bati in palmi potu fi pacaliti in mai multe moduri, precum sunt de ex: falsificari de subscriptiuni prin imitare, subscriptiuni in presentia cassariului de cátra insielatori cari se presenta sub numele cáte unui omu onestu din comun'a loru, presentare de martori minciunosi, juramentu strimbu, raderi din carticic'a de dare, sau formare din 0 cáte unu 6 sau 9 etc., dupa cum ii convine mai bine cá se produca plata mai mare de contributiune sau de venitul mosiei, in fine pretiuri fórté exagerate de realitati, care tóte sunt totu atátea chiei, dupa care se mesura creditulu concurentiloru la imprumuturi de bani. Daca inse functionarii aplicati la institute de creditu sunt ómeni la loculu loru, in proportiunea in care muncescu si in care prosperédia institutelu conduse de cátra ei, li se asigura existenti'a si viitoriulu loru, la inceputu prin salarie mici, éra successive mai convenabili, éra la bancile mari au si fonduri de pensiune pentru ei si veduvele loru in casu de mórte.

Dupa unu calculu pe deasupra, pana acum inca se afla aplicati la tinerele nóstre institute de economii preste treidiece de individi, cá-ci adeca numai la Albin'a in Sibiiu si la Filial'a din Brasiovu sunt cu cancelisti cu totu vre-o 16 insi aplicati dupa cum ceru multiplicele operatiuni, in care se invertu preste anu sume intre 13—14 milióne. Anume la institutelu nóstre se inmultiescu lucrurile preste mesura din cauza cá tocma propriulu poporu care alérga la bani mai eftini, cere sume mici pana de vale la cáte 50 fl., apoi ori ai se treci prin tóte protococele 50 ori 5000 fl., perderea de timpu e totu aceea si pentru 2—3 fl. faci corespondentie totu cá pentru 2—3 sute ori atátea mii. De aici vine, cá si corespondentiele se inmultiescu, anume la Albin'a in Sibiiu in numeru preste 13 mii in cáte unu anu.

Precum la tóte întreprinderile comerciali si finantiali, asia si la institute cá acestea de economii prosperarea loru depinde fórté multu dela conducerea centrala, prin urmare dela persón'a directorului executivu, carele pe langa unu caracteru probatu si activitate neadormita, se aiba si cunoscintie juridice, sau incai legile comerciali si cambiali se'i fia cunoscute de ajunsu, cá se fia in stare a preveni multe processe si se nu razime totu in advocati.

14—15 institute de economii si imprumutari! Unora li se paru acestea cam multe. Acesti domni se ne erte,

dara trebuie se le spunem, că densii nu vedu ce se întâmplă în pregiuru de noi. Poporul sasescu după ce a înfiintat cu dieci de ani înainte casse de pastrare, casse de escompturi, casse de anticipatiuni pentru profesionistii dela orasie, fonduri de pensime pentru betrani, apoi in anii din urma au inceputu se infintiedie si pe la satele mai mari casse de pastrare sau de anticipatiuni. Magiarii nu voru se remana inapoi, ci deschidu mereu institute noue de bani. Nu 15, dara nici 150 casse de economii nu aru fi prea multe pe intinsele teritorii de aici pana la Orsiov'a si in susu pana la Cernauti pentru poporul romanescu.

Se nu mai creda nimeni că agricultur'a noastră mai pôte prosperá fara ajutoriulu instituteloru de bani, si nici că romanulu va fi in stare se câstige pamentu sub picioarele sale fara bani. In câtu pentru comerci, acesta fara creditu se nasce mortu.

Institutele mai vechi de creditu isi tinurá adunarile loru generali. Lectorii voru face prea bine, daca voru examina Compturile si bilantiele lor, cerendu explicari dela omeni competenti in materia. Din partea noastră recomandamu la ori-cine, că se observe de aproape, nu numai care banca ce dividenda in parte pe anu, ci si care ce fondu de reserva are si ce sume adaoge la acela in fia-care anu. Sè nu se bucure nimeni la dividende mari acolo, unde fondulu de reserva este micu de totu, din care nu s'ar putea coperi daune, care pe lângă administratiunea cea mai exacta potu se urmedie, de ex. prin catastrofe elementarie, prin crise universali de finantie si banci, că in 1857/8 si in 1873, sau si falimente de stat, prin care scade sau chiaru se nimicesce valórea noteloru de stat, încátu nu'ti mai remâne decâtu lacrima si suspine, daca nu ti-ai asigurat incai o parte din avere in proprietate de pamentu cultivabile sau in realitati cu unu venitu mai de dómne-ajuta pe la cetati si orasie mai mari, sau si in moneta de metaluri nobili.

G. B.

Dupace Albin'a inverté pe anu sume pana preste 13 milióne, credemu că publicarea rezultateloru operatiunei sale din a. 1886 asia cum s'au verificatu si stabilitu acelea in adunarea sa generala din 29 Martiu a. c. merita prea bine că se ocupe locu si in colónele acestui organu alu Asociatiunei transilvane.

Raportulu Directiunei Institutului de creditu si economii „Albina“.

Onorata adunare generala!

Cris'a generala economica, carea de câtiva ani duréza in patri'a noastră, precum se scie s'a mai potentiatu in anulu trecutú prin resboinlu vamalu, eruptu pe neastepate intre statulu nostru si între vecin'a Români'a, in urm'a caruia industri'a si comerciulu pietieloru noastre, avisate absolutu mai numai la Români'a, au suferitu o lovitura, pe carea nici pe departe nu o au pututu para-

lisá: nici mesurile paliative, luate momentanu din partea publicului, nici interventiuenea statului, ci a produsu o stagnatiune aproape totala, si inca nu numai pe terenulu industrialu si comercialu, ci chiaru si cu privire la productele agronomului, care in urm'a resboiului vamalu, fiindu scutite de orice concurentia din partea României, se credea că voru lua unu aventu spre bine.

Asta situatiune regretabila a avutu influinti'a sa naturala si asupra afacerilor Institutului nostru, cari se estindu preste intregu teritoriulu celu mai de aproape atinsu, si care isi are filial'a sa in Brasiovu, — localitatea carea mai multu suferé in urm'a acestei calamitati.

Din aceste cause, mai in intregu anulu ne-amu luptatu cu abundanti'a de numerariu, si pentru-că se paralisamu in câtvă perderea la interesele depunerilor, cari in urm'a increderei publicului au crescutu in modu imbucuratoriu, — amu fost necesitati se inlocamu sume considerabile in hârtii de valóre, cari de si sunt de cele mai sigure, in parte, in urm'a situatiunei politice, la finea anului au avutu cursu mai micu decâtu la cumperare; ér o parte a numerariului amu elocat'o la alte institute de bani.

Totu din aceste cause amu fost necesitati se acordamu debitoriloru la achitarea intereseloru si anuitatiiloru mai multe respirii decâtu de regula.

Cu tóte acestea suntemu in placuta positiune de a Vè raportá, că afacerile noastre de si nu in mesura, in care am fi doritu, dara in generalu totu au progresatu; ba spre usurarea clientelei noastre amu introdusu si unele reforme, cari in viitoriu credemu că voru produce frupte mânóse in tóte privintiele.

Astfelu, că se putemu reduce si noi etalonulu intereseloru la imprumuturile hipotecare, am sistatu emiterea scrisurilor fonciare cu 6% inlocuidu-le cu de celea cu 5% si in consecentia: dela 1 Ianuaru a. c. încóce se acórda si imprumuturile noastre hipotecarie mai ieftine cu 1% interese.

Vediendu mai departe, că class'a cea mai lipsita a tieraniloru, de sí laboriósá si solida pentru puçinetatea hipotecei sale, nici chiaru dela institute create anume pentru micii proprietari, nu pôte obtiné imprumuturi, ci este lasata prada usurariloru si prin asta espusa depesdarei sigure, ne-amu coboritu cu minimulu capitalului ce imprumutamu pe hipoteca, pana la sum'a de fl. 100, ceea ce pentru instítutu nu pôte aduce mai nici unu folosu, pentru-că venitul acestoru imprumuturi mici abea acopere spesele de administratiune; dara că dupa putinti'a se salvamu de proletariatu o parte considerabila a agronomiloru nostri — pentru cari cu deosebire este intemeiatu acestu institutu — aducemu si acestu sacrificiu.

De alta parte la imprumuturile mai mari, dela fl. 10,000 in susu amu adausu la timpulu de amortisare 10 ani, încátu astadi, acésta clientela a noastră dupa placu pôte alege între periode de amortisare de 10, 20, séu 30 de ani.

In fine amu introdusu si ramulu de imprumuturi cambiale cu acoperire hipotecara, si dupa tóte acestea

inlesniri, devenindu superfluu ramulu creditelor ficse, — l'amu sistatu.

Nainte de a purcede la presentarea bilantiului, ne permiteti se ne implinimu o trista datoriu, cându. Vè aducemu la cunoscintia reposarea Domnului membru de Directiune si delegatu la filial'a nóstra din Brasiovu Constantinu Popasu, urmata la 26 Decemvre 1886, carele cu zelulu neobositu si vastele sale cunoscintie comerciali ne-a facutu cele mai bune servitii, si a Domnului George Mocsonyi de Foen, urmata la 27 Fauru a. c. carele cá mem-

bru alu ilustrei familie de Mocsonyi a fostu unulu dintre fundatorii cei mai zelosi si mai valorosi ai acestui institutu.

Suntemu convinsi cá suntemu interpretii fideli ai Dvóstre, când proponemu: cá onorat'a adunare generala se dea espresiune prin sculare durerei sale pentru perderea acestoru doi barbati si la rëndulu seu se o eternizeze acésta si in procesulu verbalu de astadi.

Acestea premise, ne luamu voia a ve aretá in celea urmatóre miscarea si desvoltarea fie-carui ramu de operatiune in parte:

Depunerile.

Cu finea anului 1885 erau la institutu	2357	depuneri in suma de fl.	1.749,780	„	88	cr.
in decursulu anului 1886 s'au mai facutu	<u>1236</u>	„	„	„	„	„
Deci starea totala a fost de	3593	„	„	„	„	„
Din aceste s'au ridicatu	<u>900</u>	„	„	„	„	„
remanëndu starea lor cu 31 Decembre 1886 de	<u>2693</u>	„	„	„	„	„
cu fl. 339,350 „ 47 cr. mai multu cá in anulu trecut.						

Escomptulu de cambie.

Starea portfoiului cu finea anului 1885 erá de	4504	cambii in valóre de fl.	1.212,086	„	32	cr.
in decursulu anului s'au mai escomptatu	<u>12053</u>	„	„	„	„	„
Starea totala a portfoiului a fostu prin urmare de	16557	„	„	„	„	„
din aceste s'au rescumperatu in decursulu anului de	<u>11072</u>	„	„	„	„	„
remanëndu starea portfoiului cu finea anului 1886 de	<u>5485</u>	„	„	„	„	„
fatia de anulu trecut u crescere de fl. 127,951 „ 06 cr.						

Sum'a dubióseloru amortisate in bilantiu din portfoiulu de cambie este de fl. 2815 „ 29 cr.

Creditulu hipotecaru.

Imprumuturile pe hipotece au fostu la finea anului 1885 din 1155 obligatiuni in suma de fl.	1.026,664	„	52	cr.
in anulu 1886 s'au mai acordatu	<u>220</u>	„	„	„
a resultatu prin urmare unu totalu de	1375	„	„	„
in decursulu anulu s'au achitatu	<u>41</u>	„	„	„
si au remas cu 31 Decembre	<u>1334</u>	„	„	„
o crescere de fl. 13,333 „ 25 cr. fatia de anulu trecut.				

Aceste pretensiuni sunt asigurate prin hipotece de unu arealu preste totu de 58,622 jugere, 1078 orgii □ in valóre de fl. 4.457,861 „ — cr. fiindu cuprinse aici si edificielle.

Scrisuri fonciare de 6‰.

Cu 31 Decembre 1885 au fost in circulatiune scrisuri fonciare in valóre de	fl.	970,300	„	—	cr.
in decursulu anului 1886 s'au mai emis	„	45,800	„	—	„
au fost deci cu totulu in circulatiune	fl.	1.016,100	„	—	cr.
din cele trase la sorti s'au rescumperatu in cursulu anului	„	45,900	„	—	„
remanu prin urmare cu 31 Decembre 1886 in circulatiune	fl.	970,200	„	—	„

Scrisurile nóstre fonciare notéza astadi la bursa fl. 102 „ — cr.

Credite ficse.

Au statu cu finea anului 1885 din	333	imprumuturi in suma de fl.	123,685	„	77	cr.
in decursulu anului espiratú s'au mai datu	<u>54</u>	„	„	„	„	„
totalulu loru a fost deci de	387	„	„	„	„	„
din aceste s'au rescumperatu	<u>20</u>	„	„	„	„	„
remanëndu cu 31 Decembre 1886	<u>367</u>	„	„	„	„	„
in comparatiune cu anulu trecut u scadere de fl. 6,279 „ 27 cr.						

Imprumuturi pe efecte.

Starea cu 31 Decembre 1885 a fostu de	206	imprumuturi de fl.	102,946	„	03	cr.
in decursulu anului s'au mai datu	<u>161</u>	„	„	„	„	„
resultându unu totalu de	367	„	„	„	„	„
din care sau achitatu	<u>157</u>	„	„	„	„	„
remanându la finea anului 1886	<u>210</u>	„	„	„	„	„
adeca o scadere de fl. 25,822 „ 23 cr.						

Credite de cont-curent.

Starea acestui ramu a fostu cu finea anului 1885 de	15	imprumuturi in suma de fl.	60,304	„	04	cr.
in decursulu anului 1886 s'au mai acordatu	16	„	„	„	„	„
facându-se totalulu de	31	„	„	„	„	„
din care s'au restituitu	8	„	„	„	„	„
remanându cu finea anului 1886	23	„	„	„	„	„
o crescere de fl. 39,461 „ 71 cr. fatia de anulu trecutu.						

Imprumuturi pe produse.

Starea cu finea lui Decembre 1885 a fostu	9	imprumuturi in suma de fl.	7,269	„	40	cr.
in decursulu anului s'au mai acordatu	37	„	„	„	„	„
totalulu	46	„	„	„	„	„
din aceste s'au respunsu	23	„	„	„	„	„
remanându cu 31 Decembre 1886	23	„	„	„	„	„
o crescere fatia de anulu trecutu de fl. 8,910 „ 12 cr.						

Moneta.

Starea cu 31 Decembre 1885 au fostu	fl.	6,334	„	45	cr.
in decursulu anului s'au mai cumparatu de	„	187,750	„	73	„
	totalulu	fl.	194,085	„	18
din aceste s'au vëndutu	„	190,503	„	34	„
si au remasu cu 31 Decembre 1886	fl.	3,581	„	84	cr.

Miscarea cassei in decursulu anului 1886.

Intrate, la centrala fl. 3.979,623 „ 34 cr. } sum'a intratelor	fl.	6.655.998	„	89	cr.
„ „ sucursala „ 2.676,375 „ 55 „ }					
Esite, la centrala fl. 3.978,856 „ 95 cr. } sum'a esiteloru	fl.	6.638,254	„	06	cr.
„ „ sucursala „ 2.659,397 „ 11 „ }					
	Totalulu	fl.	13.294,252	„	95

cu fl. 322,939 „ 81 cr. mai multu ca in anulu trecutu.

Din bilantiulu generalu alu anului 1886, care se afla tiparitu si distribuitu intre Dvóstra resulta ca :

Sum'a activeloru institutulu este cu fl. 278,909 „ 72 cr., ear sum'a venitulu brutu cu fl. 26,990 „ 28 cr. mai mare cá in anulu premergatoriu.

Subtragându din venitulu brutu alu anului de	fl.	259,488	„	52	cr.
totalulu esiriloru cu	„	213,778	„	36	„
	resulta unu profitu curatu alu anului de	fl.	45.710	„	16

cu fl. 1397 „ 89 cr. mai multu cá in anulu trecutu.

La venitulu curatu a contribuitu filiala nóstra din Brasiovu cu fl. 4295 „ 11 cr.

Conformu §. 62 din statute propunemu urmatórea distribuire a acestui profitu de . . . . .
 fl. | 45,710 | „ | 16 | cr. |

1. 5%o dividenda dupa capitalulu socialu de . . . . .
2. sè se împarta cum urméza:
  - a) 15%o la fondulu de reserva (§. 62. p. a) . . . . .
  - b) 10%o tantiema pentru membrii Directiunei (§. 62, p. b) . . . . .
  - c) 2%o tantiema pentru directorulu esecutivu (§. 62, p. c) . . . . .
  - d) 1%o tantiema pentru dirigentulu filialei din Brasiovu (§. 62, p. c) . . . . .
  - e) 3%o tantiema pentru oficialii institutulu (§. 62, p. c d). . . . .
  - f) 4%o pentru scopuri de binefacere (§. 62, p. e) . . . . .
3. Din restulu de . . . . .

Pe bas'a acestei distributiuni dividenda anului 1886 se ficséza cu 10% adeca 10 fl. de actiune.

Fondulu de reserva alu actionariloru institutului cu adausulu sumei propuse de noi astadi, va ajunge la sum'a de fl. 57,598 „ 10 cr., ér fondulu de pensuni alu functionariloru la sum'a de fl. 23,407 „ 02 cr.

In sensulu §-lui 36 din statute, dupa vechime (ancienitate) se considera de esiti din consiliulu de Directiune domnii membrii Iosifu Sterc'a Siolutiu din Sibiiu si George Popu din Basesci.

Locurile devenite vacante prin iesirea acestor'a sunt deci de a se indeplini prin alegere.

Asemenea este de a se mai alege unu membru in Directiune cu mandatu pana la adunarea generala din anulu 1888 in locul reposatului Constantinu Popasu din Brasiovu.

Terminandu Ve rugamu se luati acta de raportulu nostru, si dupa ce veti fi ascultatu si raportulu comitetului de supravegiare se binevoiti:

- a) a aprobá bilantiulu incheiatu la 31 Decembre 1886;
- b) a da consiliului de directiune absolutoriu pentru cestiunea s'a pe anulu expirat;
- c) a luá la pertractare si a decide asupr'a propuneriloru puse la ordinea dilei.

Adunarea generala a Institutului de credit si economii „Albin'a“.

Sibiiu, in 29 Martie, 1887.

A XIV adunare generala ordinara a Institutului de creditu si de economii „Albin'a“ in Sibiiu s'a tinutu adi.

Au participatu 29 actionari, cari au reprezentatu 464 actiuni cu 186 voturi.

S'au cetitu raportulu Directiunei, bilantiulu anului 1886 si raportulu comitetului de supravegiare, ce se voru publicá mai josu.

Dupa cetirea acestora, adunarea generala, dându Directiunei pentru anulu de gestiune 1886 absolutoriu, la propunerea dlui protosincelu Nicanoru Fratesiu voteza cu unanimitate atatu Directiunei catu si corpului oficialiloru Institutului multiamita protocolara.

Profitulu anului 1886 se decide a se impartí in modulu urmatoriu (— conformu propunerii din raportu).

Sum'a de fl. 1228 „ 40 cr. destinata pentru scopuri de binefacere s'au decisu a se impartí in modulu urmatoriu:

1. Asociatiunei transilvane pentru scól'a civila de fete . . . . . fl. 600.—
2. Reuniunei femeiloru române din Sibiiu pentru scól'a elementara romana de fete . fl. 200.—
3. Reuniunei române de cântari din Sibiiu . fl. 100.—
4. Infintiândeii reuniuni de agricultura romana din comitatulu Sibiiului . . . . . fl. 100.—
5. Reuniunei pentru infrumsetiarea orasiului Sibiiu . . . . . fl. 25.—
6. Reuniunei pompieriloru din Sibiiu . fl. 25.—
7. Reuniunei române de cântari si de gimnastica din Brasiovu . . . . . fl. 100.—
8. Reuniunei pentru infrumsetiarea orasiului Brasiovu . . . . . fl. 25.—
9. Fondului studentiloru miseri in Blasiu . fl. 53.40

Cu privire la punctulu 4 din programu adunarea ficséza pretiulu marceloru de presentia pe anulu 1887 cu câte 5 fl.

Purcediendu-se la alegerea membriloru de Directiune se realegu d.d. Iosifu Sterc'a Siolutiu din Sibiiu si George Papu din Basesci, — éra in locul membrului reposatu Constantinu Popasu, domnulu Ioanu G. Ioanu din Brasiovu.

Academia romana.

Sesiunea generala din anulu 1887. Raportulu secretariului generalu asupra lucrariloru facute in anulu 1886—87.

Domniloru Colegi!

Cu puçine dile in urma inchiderii sesiunii generale trecute academi'a nóstra a perdutu pe unulu din membrii sei, G. M. Fontaninu, care lovitu de o cruda si durerósa bóla, nu se mai putuse asocia la lucrarile nóstre de mai multi ani. La 24 Aprilie 1886 mórtea a pusu sfarsitu tristei positiuni in care se aflá.

La 11 Iulie st. n. 1886 a incetat din viétia la Milano Bernardino Biondelli, membru onoraru alu academieii. Biondelli, prin scrierea s'a *Saggio sui dialetti galo-italici* (Milano 1853), si-a câstigatu unu locu de frunte in filologi'a romanica, si elu a aratatu totudéuna o simpatie deosebita pentru români. Prin mórtea lui amu perdutu pe unulu din vechii amici ai natiunei nóstre din Italia.

I. Siedintiele de preste anu.

Siedintiele nóstre ordinare de Vineri'a au fost in acestu anu ocupate cu diferite discutiuni si comunicari scientifique facute de membri.

Intr'o siedintia extraordinara tinuta la 15 Septembrie si in cea ordinara dela 17 Octobre s'a discutat cestiunea stabilirei numiriloru proprii topografice ale Dobrogei, asupra careia guvernulu ceruse parerea academieii. S'au exprimatu asupra acestei insemnate cestiuni dóue pareri deosebite. Una sustinea cà in principiu in locul numiriloru topografice straine, turcesci, bulgaresci, cari tóte sunt relativu moderne si parte mare introduse prin domnatiunea turcesca, se se intrebuintieze numirile românesci corespundietóre, si chiar se se introducea numiri nóue spre a se pune in acestu modu sigiliulu reintrarii acestei vechi provincii românesci in statulu romanu. Esceptiune dela acésta norma s'aru face numai cu localitatile de o insemnate mare, a caroru schimbare de nume aru putea produce óre-cari confusiuni. Cealalta parere érá, cà nu trebuie a se atinge intru nimicu nomenclatura topografica, ci a se lasá asia cum este, càci ori-ce schimbare aru aduce confusiuni si aru rupe firulu desvoltarei istorice.

Academîa nu a luat nici o decisiune, lasându că guvernulu sè hotarasca solutiunea acestei cestiuni importante din punctu de vedere alu Statului.

In mai multe siedintie publice si private dlu colegu V. A. Urechia a facutu comunicari verbale despre documente istorice adunate in calatorii ce dsa a facutu prin tièra. In siedintia publica dela 14 Novembre dsa a aratatu cum a aflatu la biseric'a din Branisteni in jude-tiulu Românului mormântulu familiei lui Mironu Costinu.

In aceiasi siedintia dlu membru corespondentu St. Hepites a facutu comunicari despre clim'a Bucuresciloru in anulu 1885, dupa observatiunile si datele strinse si publicate de Institutulu meteorologicu din capitala.

Colegulu nostru dlu G. Baritiu a comunicatu doue lucrari: o dare de séma despre espositiunea istorica dela Budapesta din anulu trecutulu si unu raportu despre sapaturile dela Aquincum lãnga Buda. Amãndoue aceste lucrari au fostu trimise Sectiunii istorice, care le va aduce dinaintea D-vóstra.

II. Publicatiunile Academiei.

In decursulu anului incetatu s'au esecutatu urmatórele publicatiuni:

1. Din Anale s'a incheiatu sectiunea II a volumulu VII, adaogãndu-se la memoriile si notiile tiparite intrènsulu inainte de sesiunea trecuta, memoriulu dlui colegu A. Papadopolu-Calimachu despre *Dunare in literatura si traditiuni*.

S'a tiparitu si publicatu volumulu VIII sectiunea I, cuprindièndu partea administrativa, debaterile si comunicariile pentru anulu 1885—86.

Din sectiunea a II a acestui volumu, cuprindièndu memoriile si notiile pentru anulu 1885—86, sau tiparitu urmatórele lucrari, cari singure au fost depuse la Secretariatu.

Amintiri despre Grigorie Alecsandrescu de Ioanu Ghic'a.

Apulum, Alb'a-Iuli'a, Belgradu in Transilvani'a de George Baritiu.

2. *Psaltirea in versuri a Metropolitulu Dosofteiu* s'a publicatu in noua editiune, facuta dupa manuscrisulu originalu si dupa editiunea dela 1673. Editiunea cea noua este insoçita de unu facsimile alu titlulu editiunii dela Unièv din 1673, si de cinci facsimile din manuscrisulu originalu. Textulu *Psaltirii* in versuri este precesu de unu studiu asupra acestui monumentu atãtu de insemnatu in literatura romãna bisericésca. In acestu studiu s'a cercetatu versificatiunea lui Dosofteiu din tóte punctele de vedere, precum si modelulu dupa care elu a facutu acésta lucrare.

Inca din anii 1877, cându amu avutu fericirea a daru Academiei pretiosulu manuscrisu originalu alu Psaltirii in versuri a lui Dosofteiu, am exprimat dorintia, cá sè se faca o editiune a acestui insemnatu monumentu alu literaturii nóstre „demna de autoru si de societate.”

Societatea Academica a decisu cu unanimitate in-deplinirea acestei dorintie si a dispusu a se prevedea in budgetulu anului 1877—78 sumele necesare.

Ocupatiuni de totu felulu si pedeci independente de vointia mea au întârdiatu realisarea dorintiei ce avemp de a pregatí singur ori cu alti colegi acésta editiune. Eram inse continuu preocupatu de datorita ce avemu, in fatia votulu Academiei si a asteptarii tierii, ca acésta editiune se fie facuta câtu s'aru putea mai bine si mai conformu cu cerintiele sciintifice, si amu fostu fericitu cându dlu profesorulu I. Bianu s'a oferitu a luá asupra sa acésta sarcina. Nime nu putea se duca mai bine la capetu acésta lucrare decâtu neobositulu nostru bibliotecaru, pregatitu cum este prin studiile sale filologice, facute in tièra si in strainatate.

Dl. Bianu si-a datu tóte silintiele ca Psalmii versificati de Dosofteiu se fie publicati in acésta editiune definitiva cu textulu loru autenticu, ca se fie si ca materialu pretiosu pentru studiile istorice asupra limbei nóstre. Nu me indoiescu cá Academia va aproba acésta lucrare si va primí cu buna-vointia ce merita lucrarea dlui Bianu, pe care d-sa a terminat'o cu multa rivna, fara a pretinde cea mai mica remunerare pentru oste-nelele sale.

3. *Editiunea completa a opereloru lui Mironu Costinu*, cu a carei publicare Academîa a insarcinatu pe colegulu nostru dl. V. A. Urechia, este aprópe terminata. Tomulu I. s'a publicatu; elu cuprinde scrierile principale si cele mai cunoscute pâna acuma ale mare-lui cronicaru Moldovènu, adeca *Cartea pentru descãlcatulu dintãiu a tierii Moldovei* si *Letopisetiulu tierii Moldovei*.

Aceste scrieri sunt precese de recensiuile dlui Urechia asupra manuscriseloru dupa cari s'a facutu editiunea si asupra documenteloru privitóre la Miron Costinu si familia lui, precumu si de studii biografice asupra familiei Costinesciloru si asupra lui Mironu.

Tiparirea tomulu II, care va cuprinde scrierile mai mici ale lui Mironu Costinu, este fórtè inaintata si va fi terminata in decursulu anului.

Pentru facerea acestei publicatiuni se prevediuse in budgetulu nostru pe 1885—86 suma de 2000 lei; cu acésta suma s'a pututu face deabia inceputulu publicatiunii; pentru continuarea ei Ministeriulu Instructiunii publice a datu din fondurile sale Academiei unu insemnatu ajutoru, multiamindu-se a i se da numai 200 esemplare, remanãndu cele-alalte proprietatea Academiei.

Acésta lucrare insemnata si merituósa a colegulu nostru va atrage deosebita atentiune a Academiei, si merita tóta recunoscintia nóstra pentru munca si iubirea cu care a fost deseversita.

4. Conformu decisiunii luate in sesiunea generala trecuta sa inceputu tiparirea *Istoriei lui Herodotu*, in traducerea premiata facuta de dl. D. I. Ghic'a. Acésta traducere este insoçita de textulu originalu si de notele filologice, istorice si archeologice ale traducatorulu. Tiparirea a inceputu cu cartea I. si s'au tiparitu pâna acum 3 cóle (48 pagine) in cari se cuprindu capitolele 1—31.

Pentru a se usiura supravegherea tiparirii, Delegatiunea a decisu ca acésta lucrare sè se esecute la Berlin,

unde se afla traducatorul. Tiparirea se va continua si putem spera ca in anulu viitoru se va termina primul volumu, cuprindiendu intréga cartea I.

5. In sesiunea generala din 1885 Academi'a a primitu propunerea facuta de dlu P. Ispirescu, tipografulu Academiei, care se oferia a face pe comptulu seu o editiune nóua a *Istoriei lui Mihaiu Vitezulu de N. Balcescu*. In decursulu anului s'a facutu acésta noua editiune intocmai dupa cea dela 1878, sub controlulu minutiosu alu Secretariatulu. Conformu propunerii aprobate, s'au depusu la Academie 345 exemplare, cele-alalte remanendu proprietatea tipografiei pentru scóterea cheltueliloru si a beneficiulu seu.

6. La acestu locu am onóre a aduce la cunoscinti'a D-vóstre ca Delegatiunea a ingrijitu cá depositulu publicatiuniloru Academiei, care nu se póte pastra in localulu multu prea strimtu de care dispunemu, se fie bine asiediatu intr'o magazie inchiriata in orasiu; si ca, spre a intimpiná o eventuala nenorocire de focu, depositulu a fostu asigurat.

7. *Magnum Etymologicum Romaniae*. — Siedinti'a din 13 Martie din sesiunea generala a anului 1884 a fostu cea mai solemna din tóte siedintiele câte a tinutu Academi'a nóstra dela infiintiarea ei pana astadi. Ea a fostu presieduta de MM. LL. Regele si Regina, Augustii membrii si Protéctori ai Academiei. In acésta siedintia M. S. Regele a rostitu memorabilulu seu discursu, care va remânea neuitatu in memori'a nóstra a tuturor'a, si care sta ca o dovada vie, ca Maiestatea Sa a imbratisiatu de multu, in innalta sa sollicitudine, intréga nóstra viatia, apreciindu importantia cea mare a studiulu limbei si istoriei romanesci pentru cultur'a nationala. M. S. Regele a pusu in acea siedintia in esecutare o mare idee, a careia realizare nu radica numai Regatulu in ochii lunei sciintifice, dar va avea o influentia capitala asupra devoltarii limbei románesci. Fie-care din D-vóstre intielege ca vorbescu despre *Magnum Etymologicum Romaniae*, care se publica astadi de Academie, prim munificenti'a adeveratu regala a prea inaltulu si iubitululu nostru Protectoru.

M. S. Regele, bine-voindu a apretia in 1884 si lintiele ce-si da Academi'a pentru stringerea si publicarea materialeloru necesare la studiulu istoriei nationale, a disu : „Trebue se ne ocupamu si de viitoriu . . . de limba nóstra, care s'a pastratu neatinsa in câmpiile roditóre ale Dunarii, in plaiurile maretie ale Carpatiloru . . . Ce sarcina mai dulce póte avea Academi'a decâtu a luá sub paza sa acésta limba veche pe care poporulu o intielege si o iubesc? Mantinemu dar aceste frumóse expresiuni intrebuintiate de strabuni, si nu ne tememu de cuvinte cari au capetatu de vécuri impamíntenirea. *Superflua non nocet*.

„Ce limba are noroculu de a dispune de patru cuvinte pentru o insusire, care trebue se fie mándria fiecarui popor, care trebue se fie scrisa pe stégulu fie-carei armate: *voinicie, vitejie, bravura, eroismu*? „Se ne ferimu inse de o imbelsiugare de expresiuni mo-

„derne, care, nepunédu o stavila la timpu, va instrainá poporulu limb'a sa.

„Amu fostu indemnatu a rosti aceste câteva cuvinte prin dragostea care amu pentru frumósa si bogata limba romána, si fiindu incredintiatu cá dorinti'a mea — indrasnescu a dice si a Academiei — nu va remânea unu *pium desiderium*.

„Supunu daru la chibzuirea D-vóstra daca nu aru fi folositoru de a face unu felu „*Etymologicum magnum Romaniae*“, continédu tóte cuvintele vechi, cari altmintrelea voru fi perdute pentru generatiunile viitóre : „*Verba volant, scripta monent*.“

Cuvintele acestea ale M. S. Regelui ne au miscatu adáncu pe toti, cáci ele ne au aratat cu cáta profunditate Maiestatea Sa a patrunsu in amanuntele nevoiloru natiunii, si cátu sunt de vaste cunoscintiele sale sciintifice, in cátu a caracterisatu in puține cuvinte programa intréga a studiulu limbei nóstre.

Academia in unanimitate a insarcinatu pe dlu B. P. Hasdeu a realiza dorintia marétia a Maiestatii Sale. Nici cá erá unu altulu mai competentu pentru acésta lucrare, decâtu colegulu nostru, celu mai ageru scrutatoru alu limbei románesci, apretiuitu si cunoscutu de lumea invetiata, si cu ale carui cercetari adinci si ingeniose de multu timpu ne mándrimu.

Astadi avemu inaintea nóstra întâiulu volumu alu *Marelui Etymologicu*. Din acestu volumu putemu vedea, judecá si apretia atátu insemnatatea ideii Maiestatii Sale Regelui cátu si eruditiunea, patrunderea, si munca pe cari dlu Hasdeu le pune in executarea acestei lucrari.

Magnum Etymologicum Romaniae nu este unu simplu dictionaru, redactatu dupa modulu dictionareloru de pana acuma. Elu este o lucrare unica in felulu seu. Dlu Hasdeu a cuprinsu intielesulu intimu alu ideii. M. S. Regelui, si a conceputu unu planu de esecutare fórte vastu si cu totul nou si originalu. Cuprinsulu lucrarii este precisatu chiar pe titlu prin cuvintele: *Dictionarulul limbei istorice si poporane a Romániloru*, de unde se vede ca *Magnum Etymologicum Romaniae* va cuprinde in sine tóta limba romána in manifestarile si formele ei istorice, poporale si dialectale, asia dupa cum se gasesce in cartile vechi, in literatura poporana scrisa si nescrisa si in vorbirea vie a poporulu. Acesta este fondulu comunu, este basa din care se formédia limba literara destinata a exprima tóte cugetarile si tóte manifestarile civilizatiunii nationale. Din relatiunile pe cari dlu Hasdeu ni le-a prezentatu in cei doi ani precedenti amu vediutu cum s'a strinsu materialele din cari se forméza acésta lucrare monumentalá asupr'a limbei nóstre.

Cele patru fascicole publicate pana acuma arata cum lucrarea se esecuta.

Din partea publicata se vede ca *Magnum Etymologicum* nu cuprinde numai insemnarea cuvintelor, cu aratarea etimologiei lor. Fie-care cuventu formédia o monografie, in care sunt insirate originile si istoriculu intrebuintarii lui, precum si tóte functiunile lui in observatiunile, obiceiurile, credintiele, superstitiunile popo-

rului, de unde resulta, că acestu dictionariu este o enciclopedie nationala a poporului român, in care sunt aratate si explicate toate manifestatiunile spiritului poporului nostru. Astu-felu lucrarea dlui Hasdeu ocupa in studiile noastre filologice unu locu de o insemnatate foarte mare. Prin ea se va da unu impulsu puternicu a studiã in toate directiunile epichologia poporana a Romanilor.

Usioni se va intielege acum, de ce *Marele Etimologicu* trebuea sè se deosebèca de forma obicinuita a dictionarului. In *Dictionariulu* dlui Hasdeu fie-care cuvintu este tractatu in forma unei mici monografii, care pute fi cetita si intielèsa de fie-care. Prin acèsta *Magnum Etimologicum* va deveni o carte instructiva in care ori-cine va putea gasi esplicari asupra ori-carui cuvintu; acèsta lectura va contribuì foarte multu la respândirea cunoscintieloru drepte asupra limbei si asupra poporului român si la inlaturarea multoru idei gresite cari sunt respândite chiar intre români asupra manifestariloru spiritului nationalu. Dar *Magnum Etimologicum* va mai avea unu altu resultatu, o cunoscintia esacta a tesaurului limbei romanesci si a intrebuintariii lui.

Avèndu inaintea noastră întâiulu volumu alu *Marelui Etimologicu*, si apretiuindu marea insemnatate pentru natiune a acestei publicatiuni, precum si onóra ce ea face tierii si Academiei, se destèpta in noi simtieminte de adànca recunoscintia si de nemarginitu devotamentu càtre M. S. Regele, Augustulu Presiedinte si Protectoru alu Academiei, care a conceputu ideea lucrarii si a datu mijlòce cà sè se realizeze; precum si simtieminte de iubire, de stima si de multumiri càtra colegulu nostru B. P. Hasdeu, care si-a pusu tóta activitatea sa spre a realiza acèsta lucrare care va fi, cum a disu M. S. Regele, „unu monumentu neperitoriu“ pentru limb'a si cultur'a romàna.

III. *Publicatiunile Hurmuzaki si cercetari istorice.*

In budgetulu Statului pe anulu 1886—87 s'a trecut, pentru continuarea si completarea colectiuniloru istorice Hurmuzaki, o suma totala de 33,000 lei; adeca sum'a de 15,000 lei, care s'a acordatu Academiei in ultimii ani pentru cercetari si publicari istorice, s'a unitu cu sum'a de 18000 lei pe cari Statulu îi acòrda anualu pentru publicatiunile Hurmuzaki. Prin acèsta s'a pututu da o intindere mai mare decàtu in anii trecuti publicarii de documente si culegerii lor de prin archivele straine.

Lucrarile facute in acèsta directiune in decursulu anului sunt urmatòrele:

1. Din *Documente privitòre la Istori'a Romaniloru* s'a publicatu volumulu V. partea II. (de XXVI si 406 pagine). In acèsta parte se cuprindu 375 documente din anii 1650—1699, adunate din archivele Statului dela Veneti'a, din biblioteca St. Marco, si din cãtev'a colectiuni din Rom'a. Volumulu se termina cu unu indice alfabeticu generalu pentru documentele cuprinsè in amândòue partile lui.

2. S'a inceputu tiparirea partii II. a volumului III, in care se voru publica documente adunate totu din Archivulu de statu dela Veneti'a pentru anii 1576—1600, spre a se completa printrinsele colectiunea de documente din aceiasi ani adunate de Hurmuzaki si cuprinsa in tomulu III deja publicatu. In acestu volumu s'au tiparitu pãna acuma 150 documente.

3. Din *Fragmente zur Geschichte der Rumänen* s'a publicatu volumulu V. (de XVI si 473 pagine), in care se tractèza istori'a principatelor romane si a cestiunii Orientului in generalu dela 1724 pana la 1782. Cu acestu volumu se termina studiile fragmentare redactate ale nemuritorului Eudoxiu Hurmuzaki, mai remànèndu a se pune in ordine si a se publicã mai multe note si excerpte cari se mai afla in hãrtille sale.

4. In relatiunile aniloru trecuti amu avutu onóra a ve arata hotarirea Comisiunii publicatiuniloru Hurmuzaki in privirea completarii colectiunii de documente pentru epoca mai veche a istoriei noastre, adeca inainte de anulu 1575.

In decursulu anului incetatu s'a tiparitu întâiulu volumu (de XXX si 701 pagine), cuprindiendu 553 documente extrase din diverse publicatiuni si privitòre la anii 1199—1345, adeca la cea mai veche epoca documentala a istoriei noastre. Documentele reproduse in acestu volumu s'au controlatu in diferitele editiuni in cari au fostu publicate. Unele au fostu colationate chiaru cu originalele spre a se ajunge astfelu la unu textu autenticu curatitu de tôte gresielile stracurate in alte editiuni. La sfãrsitul volumului s'au pusu cinci stampe litografice pe cari sunt reproduse facsimile de diferite numiri proprii precum si cãteva citate ale caroru textu este contraversatu. Acestu volumu prelucratu, de dl Nicolau Densusianu, s'a tiparitu cu ingrigirea dsale, si formèzã întâiulu volumu alu colectiunii Hurmuzaki.

Continuându-se acèsta lucrare, se va completã in modu documentalu partea mai veche a istoriei noastre, si studiile istorice se voru putea face de acum inainte pe base sigure si necontestate; ear colectiunea Hurmuzaki devine astfelu din ce in ce mai multu unu corpu completu alu documentelor privitòre la istori'a Romaniloru.

5. Decopiarea de documente facuta prin ingrigirea dlui colegu Odobescu din archivele Ministeriului de externe din Paris, s'a continuatu in anulu trecut. Pentru acèsta lucrare s'a trimesu sum'a de 2500 lei din fondulu publicatiuniloru istorice. Dela Dsa sau primitu in decursulu anului 14 caiete de copii pentru anulu 1885—86 si 30 pentru anulu 1886—87, cele mai multu din ele cuprindiendu o parte din memoriile generalului comite de Langeron.

Generalulu de Langeron, fiindu in serviciulu Rusiei, a luat o foarte insemnata parte activa la mai tôte campaniile Rusiei in cònr'a Turciloru dela sfãrsitul secolului trecut si dela inceputulu celui presentu, si prin urmare la repetitele ocupatiuni ale Principatelor de càtre Rusi. Elu a fostu de mai multe ori comandatu supremu alu ostiriloru rusesci din Principate. Memoriile lui cu-

prindu relatiuni amanuntite de mare insemnatate asupra starii sociale si politice a Principatelor in acea grea epoca a istoriei Romanilor.

* Indata dupa primirea copiilor, s'a inceputu tiparirea acestor documente, si din ele se va forma alu III-lea volumu de suplementu la colectiunea Hurmuzaki.

Starea actuala a documentelor publicate in colectiunea Hurmuzaki este urmatoarea:

Volumulu	Anii	Documente	Adunate de Hurmuzaki	Adause de Academie
I	1199—1345	553	—	553
III p. 1.	1576—1599	443	341	102
III p. 2.	1576—1600	150	—	150 (sub presa)
IV p. 1.	1600—1649	629	629	—
IV p. 2.	1576—1650	732	—	732
V p. 1.	1650—1699	362	362	—
V p. 2.	1650—1699	475	355	475
VI	1700—1750	355	355	—
VII	1750—1819	308	308	—
Suplem. I	1518—1780	1414	—	1414
" II	1781—1814	988	—	988
" III	1799—1826	50	—	50 (sub presa)
		<u>6459</u>	<u>1995</u>	<u>4464</u>

6. Decopiarea de documente se continua fara in-cetare in archivulu Statului dela Veneti'a. Directorulu acestei mari colectiuni, dlu Cechetti, urmeza cu acelasi interesu ca la inceputu acesta lucrare si ne da cu aceeași bunavointia ca si in anii trecuti concursulu seu luminatu pentru imbogatirea colectiunii nostre de documente.

De asemenea dlu C. Soranzo a binevoitu a insciinti'a Delegatiunea ca urmaresce din parte-i cercetarea si decopiarea documentelor privitoare la istori'a nostra si aflatore in Bibliotec'a St. Marco.

7. Documentele privitoare la istori'a romanilor gasite in vara anului 1885 de dlu bibliotecariu Bianu in colectiunile bibliotecelor din Cracovia si Lemberg au fost tote copiate sub binevoitoarea ingrijire a dlui Dr. W. Wislocki, custosu la biblioteca Universitatii Jagelonice din Cracovia a dlui Dr. W. Ketrzynski, directorulu bibliotecii Ossolinski, din Lemberg, cari au binevoitu a trimite tote copiele facute.

Incepandu-se publicarea catalogului analiticu alu colectiunii manuscriselor bibliotecii Czartoryski, din care a si aparutu fascicolulu 1, s'a mijlocitu ca dlu Dr. I. Korzeniowski, care este insarcinatu cu redactarea acestui catalogu, se procure Academiei copii de pe tote documentele privitoare la istori'a romanilor cari se afla in colectiunile manuscrise ale acelei bibliotecii si cari nu sunt inca copiate.

Colectiunea de documente polone cari s'au procuratu pana acuma in copii cuprinde preste 600 documente de mare interesu pentru istori'a tieriloru romane mai cu sema din secolii XVI si XVII. Spre a se publica aceste documente va trebui ca se se faca bune traduceri.

8. In urm'a relatiunii prezentate de catre bibliotecariulu Academiei dlu I. Bianu asupra caletoriei sale in Galiti'a in var'a anului 1885 si a rezultatulu cercetariloru sale in bibliotecile si archivele acelei provincii, Academi'a a decisu in sesiunea trecuta a-lu insarcina cu o noua caletorie spre a urmari cercetarile istorice prin

colectiunile polone. Spre acestu scopu Delegatiunea a pusu la dispozitiunea Dsale sum'a de 1500 lei. Caletori'a s'a facutu in vacantiele de vara ale anului trecut si rezultatele cercetariloru sale au fostu prezentate Academiei intr'unu raportu care a fostu trimesu spre cercetare la Sectiunea istorica.

Cu acesta ocasiune dlu Bianu a cercetatu de aproape archivele familiei principiiloru Radziwill, cari sunt instalate in castelulu dela Nieswicz in Litvania. In aceste archive D-sa a aflatu preste 300 documente privitoare la istori'a romaniloru, unu insemnatu numeru de scrisori si alte informatiuni privitoare la casatori'a Mariei flica lui Vasile Lupu cu Ianusiu Radziwill.

Principele Antonie Radziwill, cu o forte mare liberalitate, a dispusu copiarea tuturor acestor documente, si speramu ca ele se voru primi in cursulu anului.

9. In timpulu vacantieloru de vara dlu colegu V. A. Urechia a facutu cercetari istorice in diferite parti ale Moldovei si ale Bucovinei, si a procuratu, pre langa diferite informatiuni, pretioase colectiuni de documente. Delegatiunea a decisu a se restitui dlui Urechia, din fondulu publicatiuniloru istorice, cheltuelile facute in aceste calatorii in suma de 2098 lei.

10. Din acelasi fondu s'a datu si in acestu anu dlui colegu Baritiu sum'a de lei 2500 spre a urmari cercetarile sale istorice in Transilvani'a si Ungari'a. O parte din rezultatele cercetariloru facute de Dsa in acestu anu s'au comunicatu Academiei in sedintiele de preste anu.

IV. Legate si fonduri.

In relatiunea pe care voiu avea onore a v'o presenta asupra operatiuniloru cassei se va arata si starea actuala a fonduriloru Academiei.

In acestu locu am onore a ve aduce la cunoscintia urmatoarele:

1. Regularea succesiunii repositului Dimitrie Hagi-Vasile, care a facutu Academiei unu legatu de 20,000 lei se afla inca inaintea justitiei, din care cauza Academi'a nu a potutu inca fi pusa in posesiunea sumei ce i s'a legatu.

2. Venituriloru legatului de 10,000 lei facutu Academiei de repositulu G. San-Marin nu li s'a determinatu inca nici o destinatiune precisa: va fi dar necesaru ca in acesta sesiune se li se determine destinatiunea in conformitate cu testamentulu.

3. La deschiderea sesiunii generale din anulu trecut amu adusu la cunoscintia dvostre ca regretatulu si zelosulu nostru colegu Dr. Obedenaru a lasatu Academiei prin testamentu intréga averea sa si ca doi dintre fratii repositului au intentatu actiune asupra succesiunii. Actiunea se afla acum inaintea Curtii de apelu si speramu ca chiar in cursulu acestei sesiunii se va termina in modu favorabilu pentru Academie.

V. Colectiunile.

Bibliotec'a Academiei, dimpreuna cu tote colectiunile sale sciintifice, de manuscrise, de documente istorice, de monede, au continuatu in decursulu anului inceputu a cresce din ce in ce mai multu.

Comisiunea bibliotecii va prezintă relațiunea s'a amănunțita asupra creșterii colecțiilor puse sub a s'a speciala supravegheare, precum și asupra lucrărilor făcute în decursul anului pentru catalogarea și bun'a lor întreținere.

1. Aici amu deosebită plăcere a aduce la cunoștința D-văstre că M. S. Regele Italiei a binevoitu a onora Academia disponându-se și se trimetia, prin Ex. Sa Comitele de Torielli-Brusati, splendidă edițiune a *Divinei Comedii* cu comentariul latinu ineditu alu lui Stefanu Talice da Ricaldone, publicata din ordinul M. Sale și dedicata Principelui regalului Viitorio Emanuele.

2. Sanctitatea S'a Papa Leon XIII a binevoitu a dispune să se trimetia Academiei 11 volume foarte frumoșu legate, publicate din ordinele și cheltuiala S'a. Aprópe tóte aceste volume sunt isvóre istorice de o mare valóre. Intre ele se afla Regestele Papiloru Clemente V, Leon X, Onoriu III; precum și catalogulu descriptiv alu manuscriselor bibliotecii Vaticanului. Volumele trimese sunt numai începuturile publicațiilor, ale caroru continuari speram că ni se voru trimite. Academia a decisu a-si exprima recunoștința s'a trimițându S. Sale Papei publicațiile sale.

3. În decursul anului s'au stabilitu nóue relațiuni de schimb alu publicațiilor cu următoarele Institute și Societati științifice:

Societatea istorică și arheologică din Timișoara,
Institutul Canadianu din Ottawa,
Muzeul Czartoryski din Cracovia,
Societatea imperială de istorie și arheologie din Odessa,
Academia teologică dela Kiev,
Comisiunea regală pentru istoria Patriei din Venetia,
Societatea reto-romana din Coira,
Direcțiunea arhivelor de Statu din Varsiovia,
Biblioteca națională centrală din Florenția.

4. Colecțiunea numismatică a crescutu în cursul anului cu unu numeru însemnatu de monede vechi mai cu sēma moldovenesci.

5. De asemenea a crescutu foarte multu și colecțiunea de documente istorice din țiera; mai multe persoane doritoare de a vedé dezvoltându-se studiarea istoriei naționale, apreciindu silințele ce-si dă Academia pentru aceste studii, au daruitu hrisóve, zapise și alte documente; Delegațiunea pe de alta parte s'a silitu a procura cătu mai multe astufelii de documente.

Colecțiunea de documente, formată aprópe întréga în ultimii trei-patru ani, erá numai în mica parte regulată cu inventar descriptive ale documentelor. Personalulu bibliotecii și alu cancelariei nóstre fiindu foarte ocupatu cu lucrările bibliotecii de carti tiparite, nu dispunea de timpul necesaru pentru a face inventariulu descriptiv alu întregii nóstre colecțiuni de documente, lucrare care nu se póte face bine decâtu încetu și cu multa atențiune. Pentru cá totusi aceste inventarii, necesare pentru studiarea documentelor, să se póta face, am însărcinatu pe bibliotecarul Academiei să-si ia în ajutoru o persoană competentă, care sub îngrijirea s'a, se faca inventariile ne-

cesare, punéndu la dispozițiune spre acestu scopu câte o sută de lei pe luna din diurnele mele. În curându tóte documentele voru fi descrise în inventarii.

6. În ajunulu chiaru alu sesiunii generale a Academiei Înaltu Prea Sfintitulu Mitropolitulu alu Moldovei Iosifu Naniescu, în rîvna neobosită ce are pentru cultura națională, a facutu Academiei unu daru neprețuitu. Înaltu Prea Sfinti'a S'a mi-a facutu distincția onóre a me însărcinată să prezintu Academiei unu volumu în care sunt legate împreuna: *Νέα Σύνοψις Διαφόρων Ιστοριών ἀρχομένην ἀπὸ πίστεως κόσμον . . .* tiparita la Venetia în 1650, — și *Βιβλίον καλούμενον Ἐκλόγιον . . .* tiparita asemenea la Venetia în 1663.

Acestu volumu a aparținutu Mitropolitulu Dosoftieiu, și i-a servitu pentru prelucrarea *Prologeloru* sale, după cum se póte vedé din numeroșele adnotațiuni scrise de însuși mână s'a. Ceea ce maresce însă importanța acestei carti sunt cele patru din urma fetie, pe cari se afla scrise de mână Mitropolitulu Dosoftieiu în grecesce actulu patriarchalulu despre Dragosiu Voda din 1392 (în Miklosich, *Acta Patriarchatus*, vol. II. p. 156), în slavonesce și românesce amintirea uricului la Romanu Voda din 1393, — în latinesce síepte versuri scrise pe o tablă de aur care se afla în palatul Craiului Lesiescu Ioanu Sobieski, — și în românesce descrierea acestei inscripțiuni. Academia intréga va aretá, credu, prin unu votu specialu recunoștința S'a Prea Sfintitulu Mitropolitulu care, la pagina 119 a *Eclogariului*, a atestatu cu însuși mână sa acestu daru.

VI. Concursurile.

La concursurile premiilor destinate a se dá în sesiunea generală din acestu anu s'au prezentatu următoarele publicațiuni și manuscrise.

1. La concursulu premiului *Nasturelu-Herescu* de 4000 lei, pentru cea mai buna carte scrisă în limba română cu conținutu de ori-ce natură și publicată în anulu 1886, și alu premiului *Heliade-Radulescu* de 5000 lei, pentru cea mai buna carte scrisă în limba română cu conținutu literaru și publicată în anii 1885 și 1886, s'au prezentatu următoarele publicațiuni:

1. Floru Dianu, Salinele române, Studiu tehnicu și economicu.
2. Iancu Theor, Dreptatea orbiloru.
3. G. Bengescu-Dabija, Pigmalion, Regele Feniciei, Tragedie în cinci acte.
4. Dr. N. G. Tomescu, Degenerarea și regenerarea nerviloru.
5. Th. Alexi, Dictionaru germano-român.
6. I. I. Nacianu, La Dobroudja économique et sociale.
7. Dr. C. C. Codrescu, Studii asupra spitalului „Barladu” și Elena Beldimanu.
8. A. Vlahutia, Novele.
9. A. Vizanti, Raportu asupra proiectulu de organizațiune generală a invetiamētului-publicu. 2 vol.
10. T. C. Vacarescu, Luptele Româniloru în resbelulu din 1877—78. Vol I.
11. Din ale lui A. I. Odobescu. Mihnea-Voda — Dómna Chiajna.

12. G. G. Meitani, Studii asupra Constitutiunii Românilor, Fasc. XI.

13. G. Sion, Una suta si una fabule.

14. J. J. Rosica, Lapusineanu, tragedie.

15. „ „ „ Fat'a dela Cozia.

16. Gr. G. Tocilescu, Manualu de istori'a româna.

2. La concursulu premiului *Lazar* de 5000 lei pentru cea mai buna lucrare in limb'a româna asupra subiectului „*Flora descriptiva a unui judetiu din România*“ dupa alegerea concurentului, s'a prezentatu unu singur manuscris intitulatu *Flor'a Dobrogei* avându devisa:

„Il n'y a qu'une manière d'avancer les sciences, c'est de les simplifier ou d'ajouter quelque chose de nouveau“.

3. Nici unu concurentu nu s'a prezentatu la premiulu *Alexandru Ioan Cuza* de 4000 lei pentru cea mai buna disertatiune in limb'a româna despre: *Istori'a Romaniloru in Daci'a Traiana dela Aurelianus pâna la fundarea principatelor Moldov'a si Tîer'a Românesca*:

4. La concursulu premiului de 1500 lei pentru anii 1883—87 alu *Associatiunii craiovene pentru dezvoltarea invetiamentului publicu* s'au prezentatu urmatórele publicatiuni:

Dr. C. C. Codrescu, Compediu de Igiena, Bârladu 1885.

„ „ Manual de Medicina populara, Bârladu 1885.

5. La concursulu publicatu pentru traducerea din *M. T. Ciceronis, De officiis liber I* s'au prezentatu doue manuscrise: unulu cu devisa: *Virtutis laus omnis in actione consistit*; cel-alaltu cu devisa:

„*Omulu ce arata cu blândetie calea celui ratacitu, din a sa lumina pare c'aru aprinde streina lumina, si cu tóte acestea si a sa luceste totu cumu a lucitu.*“

Enniu.

Tóte publicatiunile si manuscrisele prezentate la concursuri au fostu trimese, la timpulu fixatu de regulamentu, comisiuniloru si sectiuniloru insarcinate cu studiarea lor.

Pentru premiulu didacticu alu Societatii craiovene nefiindu alésa din sesiunea trecuta o comisiune speciala, remâne cá acésta comisiune sè se aléga acum si sè i se dea in cercetare publicatiunile prezentate la acestu premiu.

Secretarul generalu

D. Sturdza.

Urmari ale resboiului vamalu dintre Austro-Ungari'a si Romani'a.

Tóta lumea din acestea staturi e interessata cá se afle care voru fi cele din urma rezultate ale acestei lupte nationale economice care se începuse in 1 Iunie 1886 si mai duréda pâna astadi, adeca de 10 luni cu cerbicia nedumerita. Noi ne facuramu datori'a si in anulu trecut a reflecta la turburarile toturor relatiuniloru seculare de comertiu si comunicatiune mai alesu in cátu

„acelea se reduc mai de aprópe la provinciile limitrofe ale monarchiei cu Romani'a, adeca Transilvani'a, Banatulu, Bucovin'a. Diariile care aparu mai desu au tinutu in curentu pe publicu despre urmarile luptei, suferintiele comertului, incercarile mai totu desierte din partea acésta de a paralisa calamitatea venita mai virtosu preste numitele tieri din caus'a inchiderei fruntarieloru tierii pentru fórtu multi articii de marfa. Ne mai aducemu bine aminte de amerintiarile ridicole esite mai alesu din Clusiu asupra comertului Romaniei, de espositiuni locali, de incercari de a da miiloru de meseriesi de lucru si altele multe.

Catra finea anului se tinura in Vien'a unele conferentie preparative intre delegati austro-unguri si romani, dupa care se propagà scirea cá éca, s'au aflatu si adoptatu temelile la o conventiune noua, pentru a carei inchiere se voru aduná din nou delegatii ambelor parti contractante.

Cându scriemu acestea, ne aflamu in lun'a lui Martiu si delegatii inca totu nu s'au adunatu si conventiune nu este cá in palma. Dupa sciri autentice venite dela Vien'a cu incungiuru pe la Praga, ungurii nu se invoiescu nici la inportulu vitelor, nici la alu cerealiiloru din Romani'a, éra de industria si comertiu le pasa prea puçinu, pentru-cá acelea dóre mai multu numai pe tierile propriu austriace, care trimitea in Romani'a marfi in valóre pâna la 140 milióne florini pe anu.

La tóte acestea dn. Petru S. Aurelianus ne dà in organulu seu „*Economia nationala*“ urmatórele informatiuni autentice si fórtu instructive, pe care le reproducem in interesulu caúsei inportante.

Esportatiunea din Romania in anii 1885 si 1886.

Amu cautatu se tinemu pe cetitóri in curentu cu miscarea exportatiunii din Romani'a in cursulu anului 1886, spre a ne putea da séma cu totii despre inriurirea ce póte avea nóua politica economica, si in specialu schimbarea relatiuniloru dintre tîer'a nóstra si Austro-Ungari'a cu privire la expórtatiunea nóstra. Multiamita regularitatii, in care se tine statistica vamala in Ministerulu de finance, ne-am pututu procurá date la fie-care trei luni; si ast-felu amu pututu urmari cestiunea pâna ce amu datu séma cetitoriloru nostri despre exportatiunea din Romani'a pe cele diece luni din 1886. Astadi posedamu cifrele exportatiunii pe intregulu anu 1886; putemu dar infatisia cestiunea in tóta intregimea sa, si in acelasi timp se póte da satisfacere si diarului oficiosu dela Pesta *La Revue de l'Orient* asupra mai multor intrebări, ce a pus *Economiei nationale*, in numerulu 2 dela 9 Ianuarie 1887.

Cetitorii nostri si-aducu aminte cá intre argumentele, de care s'a servit pressa Austro-Ungara contra nóstra, a fostu si acela cá daca nu se va reinoi conventiunea comerciala, exportatiunea nóstra de produse agricole si de vite va fi periclitata, si cá numai câteva luni de incercare ne va incredintia, cá miscarea nóstra comerciala in afara depinde in mare parte de Austro-Ungari'a. Intielege fie-cine cá asertiuni de felulu acesta trebuiau

combatute, de óre-ce facându s'ar fi pututu crede inte-meiate si s'ar fi aruncatu tóta respunderea asupra nóstra.

Declaramu dar din nou, că avendu tóta dorintia de a vedea incheindu-se unu tractatu de comerciú între cele dóne tieri vecine, de o potri va favorabilu pentru interesele lor respective, totusi vomu continuá a proba că situatiunea nóstra din punctulu de vedere alu exportatiunii nu depinde in atátu de Austro-Ungari'a, in cátu se ne indemne a sacrificia intereselê nascendei nóstre industrii si ale agriculturêi nóstre.

Pentru-cá cetitorii se póta compará cum a mersu exportatiunea nóstra, dupa expirarea conventiunii cu Austro-Ungari'a fačia cu exportulu ce facemu sub regimulu conventionalu, damu aci cifrele privitóre la exportatiunea productelor agricole din Romani'a pentru anii 1884, 1885, 1886:

Producte	1884 kilogr.	1885 kilogr.	1886 kilogr.
Grâu	265,908,386	383,534,477	295,311,835
Secara	79,738,470	85,574,919	103,956,342
Porumbu	571,776,315	668,026,655	727,072,812
Orzu	116,983,651	237,917,706	152,771,319
Ovesu	14,263,085	76,321,239	44,135,833
Meiu	23,736,499	38,609,734	37,725,888
Semintie uleióse	17,229,996	43,254,528	78,558,025

Comparându exportatiunea nóstra in anulu 1884 cu cea din 1886, vedemu că in acestu din urma anu amu exportatu mai multu din tóte productele, desi in 1884 eram in plinu regimu conventionalu. In 1886 amu exportatu ceva mai puçinu grâu, orzu si ovesu decâtu in 1885; in schimbu in sa amu esportatu mai multu porumbu si semintie uleióse, desi se pretinde că porumbu nostru se desface mai cu séma in Austro-Ungari'a. Daca amu face evaluarea in bani a intregului esportu pe 1886, suntem incredintiati că n'ar fi inferioru celui din 1885. Caus'a, pentru care amu esportatu mai puçinu grâu, nu este pentru-cá granitia a fostu inchisa despre Austro-Ungari'a, de óre-ce in 1884 desi granitia erá deschisa totusi amu esportatu circa 30 milióne de kilograme mai puçinu decâtu in 1886, daru pentru-cá in 1886 recolt'a nóstra a fostu mai slaba. In adeveru, in momentulu de fačia este lipsa de grâu in mai multe localitati din Romani'a; la Brail'a magasiile s'au golitu si morarii din acestu orasiu umbla dupa grâu in Moldov'a. Că acésta este adeverata cauza este si urcarea pretiurilor; grâulu care s'a vëndutu in Iulie cu 82 lei kila se vinde astadi cu 95 si chiaru 100 lei. Ce dovedesce acésta urcare daca nu că lipsesce grâulu?

Cu acésta nu intielegemu că Austro-Ungaria nu erá unulu dintre principalii nostri cumperatori de grâu si de porumbu; voimu a dovedi că inchiderea granitiilor nu ne-a facutu se remánemu cu productele nevëndute; că din contra amu desfacutu ce erá disponibilu pentru vindiare.

Ací tñnemu a respunde si gazetei oficióse *Revue de l'Orient*, care recunoscându in parte că ne-amu pututu desface productele, intréba daca le amu vëndutu

la timpulu oportunu, adeca cându agricultorii aveau ne-voe de bani, si daca pretiurile n'au scadiutu cu 20 si 25 la suta.

Grâulu si cele-lalte producte agricole s'au vëndutu la aceleasi epoce cá si in ceilalti ani; vapórele s'au incarcatu pàna ce a incetatu navigatiunea. Cátu despre pretiuri este cunoscutu că in anulu acesta s'au dobânditu pentru grânele bune pretiuri chiaru mai urcate de cátu in anulu trecut. Prin urmare inchiderea granitiilor n'a influentiatu nici asupra epochei vëndierii, nici asupra pretiurilor. Si la acestu resultatú trebuia se ne si asteptamu. In adeveru, Austro-Ungari'a nu cumperá grâulu nostru pentru-cá avea trebuintia de elu in alimentatiunea publica, daru pentru-cá exportá grâu de alu seu, pe care 'lu inlocuia cu grâu romanescu, si pentru că morarii erau interessati a amesteca grâulu nostru cu celu din localitate. Daca cumpera, porumbu nostru, erá pentru a'lu preface in spirtu si a né trimité noue o parte, éra nu pentru-cá se hranésca poporulu. Cu alte cuvinte Austro-Ungari'a face ce facu tierile inaintate, transforma materi'a prima folosindu-se de beneficiulu ce resulta din acésta transformare.

Mi-aducu aminte că unii dintre agricultorii nostri se tinguiau că voru remànea cu porumbu nevëndutu, daca se va oprí intrarea in Austro-Ungari'a; cifrele s'au insarcinatu a respunde că in 1884 s'a esportatu 571,776,315 si in 1885 amu esportatu 668.036,355 kilograme, intr'unu tìmpu cându granitia erá deschisa; éra in 1886, cându granitia a fostu inchisa; am esportatu 727,072,812 kilograme, adeca cam aprópe 60 milióne kilograme mai multu.

Englitter'a care ne-a cumperatu 350,086,708 kilograme porumbu in 1885, ne a cerutu 471,905,762 kilograme in 1886, adeca cu 121,819,954 kilograme mai multu, indoitu de cátu diferintia între exportulu nostru din 1885 si 1886. Totu Englitter'a ne-a cumperatu 153,005,079 kilograme de grâu in 1886, pe cându in 1885 ne-a cerutu numai 105,239,962. Pe langa Englitter'a au mai venitu Franci'a, Belgi'a, Oland'a, Itali'a care asemenea ne-au cumperatu mai multu grâu si alte producte decâtu in anii precedenti.

Semintiele uleióse, in specialu, rapitia desi nu ni s'a cumperatu decâtu prea puçinu de Austro-Ungari'a in 1886, amu desfacutu 78 milióne de kilograme in Belgi'a, Rusi'a, Oland'a, Bulgari'a si mai cu séma in Englitter'a si Franci'a, care au cumperatu trei parti din productiunea anului 1886.

Eata dara că dupa ce ni s'a opritu intrarea granelor, altii ne-au cerutu prisosulu, pe care l'au platitu cu pretiuri relativu avantagióse. Comerciulu a luatú imediatu alta cale, cumu este naturalu se faca ori de câte-ori i se punu stavile. Afara de acésta ceea ce produce Romani'a este prea puçinu pentru trebuintiele Europei apusene, pentru că in casulu cându productele sale numai sunt cautate in Austr'o-Ungari'a se nu afe indestui musterii pe pietiele occidentului, adeveratulu tèrgu pentru productele nóstre.

Deosebitu de cereale tíer'a nóstra mai esporta faina, lãna, petroleu, spirtu, vinu, legume fainóse (fasole, linte, etc.) si vite. Eata cum se infatisézia exportatiunea acestor articole in 1886 comparata cu 1885.

	1885 kilogr.	1886 kilogr.
Faina	15,594,850	9,434,157
Lana	3,227,195	2,569,905
Petroleu brut	19,918,413	14,457,183
Spirtu	2,380,703	4,316,294
Vinu	1,147,730	4,699,622
Legume fainóse	27,885,671	34,918,335
Boui (capete)	10,751	15,815

Si pentru aceste articole luate in totalu anul 1886 a fostu mai favorabilu decâtu 1885. Amu esportatu mai puçina faina; inse nu pentru cà s'a închisu granitia despre Austro-Ungari'a, dara pentru-cà s'au urcatu taxele in Turci'a, cu care asemenea nu ne-amu pututu ajunge pâna acum. De alta parte inse moraritul nostru n'a încercatu perderi, de óre-ce neintroducându-se faina din Ungari'a, aprovizionarea s'a facutu cu faina din tíera.

Amu esportatu 600 mii kilograme de lãna nespãlata mai puçinu de càtu in 1885, si se póte dice cà acésta scadere provine dintracea cà nu ne-a mai deschisu granitia vecinii; asia este, inse nu este mai puçinu adevératu cà lãna nóstra s'a dusu mai tóta in Engli'ter'a si Franci'a, éra parte s'a consumatu in tíera, unde fabricatiunea de stofe de lãna a luatú óre-care desvoltare. Asia cà cele 600 mii kilograme nu se potú considerá cà o perdere.

La esportatiunea petroleului amu perdutu 5 milióne kilograme, de óre-ce nu s'a mai cumperatu de càtra fabricele dela Brasiovu si aiurea. Se nu uitamu inse cà in adevéru Ungari'a ne cumperá petroleulu brutu, inse in schimbu ne trimitea petroleulu rafinatu si concurá fabricele nóstre. In cele siese luni din 1886, de càndu este granitia inchisa, negresitu cà productiunea romãna a trebuitu se procure consumatiunei locale petroleulu ce venea din Ungari'a; asia cà in realitate exista compensatiune.

Spirtu amu esportatu aprópe indoitu de càtu in 1885, iar vinu intreitu mai multu. Se scie càtu au strigatu velnicerii ungurii contra importarii spirtului din Romani'a, cerendu se fie esclusu din piati'a Triestului. Asemenea este cunoscutu cà noi nu mai potemu esportá vinu in Austro-Ungari'a; la din contra ni se trimitea catatimi insemnate de vinu ungurescu, care a depretiatu pretiurile. Astadi multiamita intielegerei provisorie ce avemu cu Franci'a, vinurile nóstre au inceputu se fie cautate de càtre comerciulu francesu; treptatu vomu ajunge a ne crea o clientela sigura in Franci'a.

Legumi fainóse amu esportatu cu 7 milióne de kilograme mai multu decâtu in 1885.

In fine, comerciulu cu boi, desfintiatu prin inchiderea granitiilor austro-ungãre de cinci ani, a luatú si dènsulu directiunea occidentala. Moderatu mai acumu trei ani, elu sa desvoltatu treptatu, ajungèndu la cifr'a

de 15,816 boi exportati in 1885. Cei mai multi boi s'au vèndutu in Itali'a. Avemu incredintiarea cà acestu comerciulu va cresce treptatu si cà peste cativa ani va deveni totu atátu de infloritoriu cà odinióra. De altmintrelea, in cei din urma cinci ani agricultur'a nóstra n'a beneficiatu de acestu comerciulu de óre-ce granitia a fostu sistematicu inchisa.

Resumatú: Cifrele ne dovedescu cà exportatiunea nóstra n'a suferitu din caus'a inchiderei grãnitiilor; cà comerciulu a luatú directiunea Occidentului; cà pietiele Angliei, Franciei, Italiei, Belgiei ne-au cumperatu ceea ce ni se cumpera mai inainte de càtra Austro-Ungari'a.

Conclusiune: Cu tóta buna-vointia ce avemu de a incheia unu tractactu de comerciulu cu Austro-Ungari'a, unu lucru trebuie bine intielesu, cà nu se va putea ajunge la nici unu resultatu, pre càtu timpu s'ar nescotí interesele vitale ale agriculturii si ale nascèndei nóstre industrii.

Despre limb'a țiganésca in raportu cu alte limbi.

Si lucruri mici potú ajunge la importantia mare, daca au valóre istorica sau daca atragu atentiunea órecarui barbatu de o stare mai inalta sau apoi luarea aminte a lumii erudite. Simeria nu-o ar cunósce maghiarulu, daca acolo óstea invingátóre maghiara n'ar fi avutu lupta decidietóre; Plevn'a nu o ar cunósce romanulu, daca armele vitejiloru romãni nu ar fi decisu aici asupra sórtei turcului. Póte cà ar fi trecutu inca decenii, pâna càndu limb'a țiganésca cea lipsita de insemnate ar fi ajunsu in patri'a nóstra la receruta cultivare literara, déca nu si-ar fi gasitu unu cultivatoriu precum e Alteti'a Sa c. et. r. Archiducele Iosifu, despre care putemu dice cu dreptu cuvèntu, cà in dilele nóstre cunósce si vorbesce mai bine limb'a țiganésca si cà dènsulu e celu mai mare cultivatoru literaru si Mecenatele ei.

E cunoscutu cà dènsulu a scrisu o gramatica țiganésca si o à substernutu Academiei literare maghiare in Buda-pesta, care in curèndu va aparea pe spesele Archiducelui.

Cu limb'a si poesi'a poporala a țiganiloru, — fiindcã limb'a acésta are numai literatura nescrisa in Ungari'a, avèndu in vedere articolii aparuti in diferitele foi literare se ocupa in diu'a de astadi multi si cu succesu indestultoriu, precum Anton Hermanu, Lud. Fialowski, Wlislöcky si altii, alu caroru nume se potú adesea cetí la capulu articiloru privitori la literatur'a țigana. Wlislöcky a si tradusu multe poesii in limb'a maghiara si a facutu cunoscute poporului maghiaru obiceiurile mai insemnate ale țiganiloru; in curèndu voru aparea dela dènsulu 2 opuri demne de atentiune despre limb'a si literatur'a țiganésca poporala.

Studiulu limbei țiganesci are mai mare valóre hotarítóre pentru romãni cà pentru maghiari; pentrucã țiganulu traiesce si a traitu intr'o legatura cu multu mai strínsa cu poporulu de rãndu romãnu cà cu celu maghiaru si asia a pututu imprumutá unulu dela cela-

ialtu in mesura mai mare cuvintele trebuincioase pentru de a da expresiune ideiloru.

Cà literatii romani nu si-au batutu multu capulu până acuma pentru limb'a țiganesca si dialectele ei, se pôte dovedi mai bine prin impregiurarea, cà din incercarile etimologice facute de ei in privinti'a unoru cuvinte numai puține au rezultat, d. e. in dicerea acést'a „Ja la benga, moré“, Cihac deriva cuvèntulu *benga* (=dracu) din limb'a maghiara din *béna* *) (=schiopu), eara cuvèntulu *moré* nici nu ne vine in minte se'lu declaramu de altulu, decâtu de țiganescu! Inse ambele cuvinte suntu neo-grecesci si e de crediutu, cà dela acestia le-au imprumutatu țiganii greci, dela cari apoi s'au respânditu cá cuvinte curatu țiganesci si la alte popóre; sunându bine la urechi ele au sedusu pe incercatorii pretinsi cunoscatori cu atàtu mai usioru, cu càtu rostirea limbei neo-grecesci sémana in mare parte cu rostirea limbei țiganesci.

Cuvèntulu dipla nu pôte fi, decâtu țiganescu, dice tóta lumea romana culta!

Si óre de unde e suspitiunea acésta neintemeiata? Numai si numai de acolo, cà poporului lui Faraonu i-a remasu rolulu nemultiamitoriu, cá cu lemnulu acesta uscatu, cu violin'a se indulcésca pe altii prin doine incântátóre càstigându-si astfeliu pànea de tóte dilele; asia inse, cà elu insusi se nu fie incântatu. Cu alta ocaziune voiu aretá genetice, cà dipla e cuvèntu curatu romanu mostenitu din limb'a latina si e cu multu mai bunu decâtu celelalte sinonime pe cari le folosesce romanulu alaturea cu acesta, precum: alauta, lauta, violina, vióra, brónca, cetera etc.

Astfeliu stându lucrulu, credemu cà nu facemu unu serviciu de prisosu adaugèndu ceva la tiner'a literatura țiganesca, si damu in urmatórele „Tatalu Nostru“ in limb'a romàna-țiganesca si in limb'a spaniola-țiganesca.

Nu sciu, de unde si din ce isvoru autenticu a luat datele sale „Tribun'a“; cá se me convingu, am facutu o proba si amu gasitu, cumcà in mare parte țiganii nici nu intielegu textulu citatu sub numerulu 3., pe carele 'lu comunicu aici.

Tatalu nostru țiganescu, dupa cum m'am convinsu de multeori, nu'lu sciu țiganii de pe la sate. Erá interesantu discursulu urmatu cu unu țiganu din Avrigu. Apropiându-me de elu si intrebându'lu „de unde esci? Din Avrigu, erá respunsulu.

— Da scii a te rugá?

— Da cum se nu sciu.

— Si țiganesce?

— Vedi bine.

— Asia dar si Tatalu Nostru ilu scii țiganesce?

— Na, al'a nu'lu sciu, ala 'lu sciu cum ilu scie si

Ddieulu nostru.

— Asia dar cum ilu scie Ddieulu Nostru?

— Apoi romànesce!

— Ai dreptate, am disu si fàra nici-unu rezultat m'am indepartatu.

Am ajunsu inse la resultatu indestulítoru prin unu invetiaceleu țiganu, care dicea, cà fiindu copilasiu mica a rostitu Tatalu Nostru si țiganesce si daca poftescu mi'lu pune si pe hãrtia. Textulu acesta urméza sub Nr. 1 si ne da dovedi clare pentru inriurirea limbei romàne asupra celei țiganesci.

Ludovicu Podhorsky, literatu si membru alu Academiei literare magh. din Budapesta, care traiesce in Parisu facèndu-se atentu de càtra Ignatiu Veress, directoru gimnasialu de statu in Sibiiu, la Tatal Nostru țiganescu aparutu in „Tribun'a“ [1886 Faur, Nr. 32.] a fostu asia de bunu de a trimisu textulu spaniolu-țiganescu, care l'a fostu càstigatu prin primariulu din Madridu in Hispani'a. Spre a compara damu textulu acesta sub Nr. 2.

Romànu-țiganescu.

1. Amaró dad, kai ileál ándo *ceri*, *sfințnipe* tro anáu. Avél thiri *imperația*, te el thiri *voia*, sar ándo *ceri*, khideá ovi pre phú.

Amaró manró saore deséngro delé améngé adies. Te *iertisár* amaré *grije*, sar *iertani* ovi amé amaré *gri-jenge*. The ná níger amén ándo nasulipó, The vazde amén(ge) le nasuléstar. Amin.

Spaniolu-țiganescu.

2. Amaro dada, ote andré o Tarpe, majorificable sinele tun nao. Abillele tun chim. Sinele querdi tun pegqui tal andré a jolili, sasta andré o Tarpe.

Dina mangue *ertina* amarias visabas, antiar sasta mu *ertinamos* á is sares, sos debisarelen amangue buchi.

Y na endeeles amangue andré o chungalo y choro.

Tribun'a, 1886. II. Nro. 32.

3. Amaro daddel kai iljal ande troten, osardo toveltro, then, so odoi, anke tovel tu oprodi, phuo tai. Amaro sarko divikno manro tota dire prostin amare grihi, dikt amen prostinas amare grihi kerdengi toj malomen ano tele mirebneskero, daravi be toj muk amen ole erdevendjar. Amin.

Luându numai cuvèntulu celu dântàiu *amaró* in considerare, alu carui intielesu e: nostru, la privirea prima se vede, cà in tóte trei tecsturi *amaró* are intielesulu: nostru. Din bunavointi'a literatului susnumitu scimu si aceea, cumcà in Tatalu Nostru *hindostan*, din care familia de limbi a purcesu si limb'a țiganesca, suna cuvèntulu acesta cu aspiratiune, adeca: hamàre, precum si Abel, Aron suna Habel, Haron etc.

In privinti'a etimologiei lui *amaró* adnotéza literatulu nostru Podhorsky, cà *ama* insémna *eu*, ro-nostru si *r* acesta (aretându posesorulu) se afla cá caracteristica pentru pluralulu in pronume possessive si in limbile indoeuropene, asia d. e. in l. nemtiasca: uns-*er*, eu-*er*, ih-*r*; in limb'a englesa pr. ou-*r*, you-*r*, thei-*r* etc; *r* acesta cá atare se pôte reduce dupa dènsulu la *ra*-ul Celtiloru, unde a implinitu aceeasi functiune.

Nu contradicú opiniunei savantului Podhorsky, totusi am si eu vre-doue observari si pôte pentru etimologu de mare valóre.

*) Cihac, Elements magyars, II. pag. 481.

Ce e dreptu, in istori'a țiganiloru n'am facut nici-unu studiu; dar' a priori se pôte conchide, cum-cà țiganii venindu din Asi'a in Europ'a s'au respânditu prin țierile sudice ale Asiei mici spre apusu, si este cu putintia, cà au venitu in atingere cu grecii si cu albanezii. N'am intentiunea se cercetezu lucrulu mai de aprópe, e cu tóte acestea interesantu, cumcà ce privesce pronumele possessive *amaró*, *amaré*, ér' pronumele personale aflatóre in Tatal Nostru țiganescu pr. *amé*, *ámen*, *amén*, *amén-ge*, nu numai samena cu cele din dialectulu doricu și eolicu alu limbei eline, ba sunt chiaru identice. Acésta e ceva mai multu decâtu întemplanre.

amaro = ἡμέτερο-ς, in dialectulu doricu *ἀμέτερος*, inse si *ἀμός*; din *ἀμο*+*ρο-ς* s'a formatu unu cuventu, care e identicu cu *hamaró* (limbei hindostane) si cu *amaró* limbei țiganesci.

amé = ἀμέ, form'a acésta a pronumelui personalu e usitata si in dialectulu doricu, càtu si eolicu in locu de, *ἡμεῖς* (= ἄμεις).

amén (pe noi) = ἄμμε, inse si astfelu: *ἀμέ*.

ámen = (nóue-ne) = ἄμμιν.

Continuarea facuta mai departe pe bas'a acésta pe care noi aici o sfirsimu, convinge usioru pe barbati de specialitate, cà limb'a țiganésca e cá si cea elina de origine hindostana.

Verbulu românú „ertare“ se afla si in T. N. celu spaniolu-țiganescu. E de creditu, cà din limb'a acésta s'a incetianitu in limb'a romána, si nu e de origine latina din *libertate*, precumu ilu a derivatu Dnu Cipariu, càci verbulu libertare nu se afla in limb'a latina.

Deosebirele limbistice inse dau documentu destulu de claru despre aceea, cà limb'a țiganésca de origine una, prin emigratiunea continua, prin timpu si prin mare influintia a multoru altoru limbi, in ce modu s'a schimbatu astadi intr'atata, si cum ea s'a acomódatu insusiriloru limbiloru din tiar'a, in care au descalecatu țiganii.

Nicolau Putnoky,
profesoru gimn. de statu.

PARTEA OFICIALA.

Nr. 66/1887

Procesu verbale

alu comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului românú, luatu in sedinti'a dela 4 Martie st. n. 1887.

Presiedinte: Iacobu Bologna, vice-presiedinte.

Membrii presenti: G. Baritiu, C. Stezar, Dr. Il. Puscaru, P. Cosma, I. V. Russu, I. St. Siulutiu, I. Popescu, B. Harsianu, E. Brote.

Secretariu: Dr. I. Crisianu.

Nr. 30. Inspectorulu reg. de scóle alu comitatului Sibiiului, E. de Traushenfels, prin harti'a sa de dato 7 Fauru a. c. Nr. 147. comunica, cà inaltulu ministeriu de culte si instructiune publica in urma reprezentatiunii comitetului Asociatiunei de dto 20 Novembre 1886. Nr. 353 prin resolutiunea

sa de dto 4 Fauru a. c. Nr. 1948 a luatu la cunoscintia deschiderea scólei civile de fete cu caracteru privatu infintiatu in Sibiiu de càtra Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romána si cultur'a poporului romanu, si a concesu, ca invetiatorii si invetiatoresele acestei scóli, de si nu au cualificatiunea prescrisa pentru o astfelu de scóla, se póta functioná in modu provisoriu. Inaltulu ministeriu indruma inse Asociatiunea se dispuna, ca invetiatorii si invetiatoresele dela scóla ei se faca examenulu de cualificatiune inaintea comisiunei esaminate instituita la preparandi'a de statu din Budapesta càtu mai ingraba, si celu multu pàna la finea anului scol. 1887/8. Pàna atunci, pàna càndu invetiatorii si invetiatoresele acestui institutu nu voru fi cualificati resp. pàna càndu nu se va fi satisfacutu conditioniloru proviedute in §-fii 17 si 103 ai art. de lege XXXVIII din 1868, scóla Asociatiunei nu va puté primí dreptulu de publicitate, ci va functioná ca o „scóla civila de fete cu caracteru privatu fàra dreptulu de publicitate“, o impregiurare ce va trebui sè se insemne si in testimoniile ce se voru estradá elevelor, care frecuentéza scóla.

Se cere mòi departe in sus citat'a harti'e a inspectorului reg. de scóle trimiterea planului de impartirea objectelor in tre puterile didactice actuale, precum si a planului de impartirea óreloru si in fine trimiterea unei consemnari a manualelor folosite, spre a fi inaintate inaltului ministeriu.

In sfèrsitu in legatura cu harti'a sa de dto 13 Ianuarie a. c. Nr. 47. inspectorulu urgéza se i se trimita si documentele ce le a fostu cerutu spre a le inaintá și pe acestea inaltului ministeriu (Nr. 30/1887).

— Resolutiunea inaltului ministeriu, fiindu in sensulu cererei facute de comitetu se ia spre sciintia, avèndu a se notifica directiunei scólei civile de fete cu aceea, cà puterile didactice actuale se fie indrumate a face examenulu de cualificatiune prescrisu, in timpulu celu mai scurtu, si celu multu pàna la finea anului scol. 1887/8, la din contra voru trebui se fie inlocuite prin alte puteri, care au cualificatiunea. Incàtu pentru planurile si documentele cerute de inspectorulu reg. directiunea scolara, intru càtu nu ó ar fi facutu pàna acum se satisfaca fàra amanare cererei.

Nr. 31. Dl. primu secretariu alu Asociatiunei G. Baritiu prin scrisóra sa de dto 1/13 Fauru a. c. in creștintia, ca ar fi in interesulu bine intielesu alu asociatiunei, propune si comitetulu decide (Ex. Nr. 36/1887).

— a renuntia de astadata la invitarile, ce i s'au facutu din partea orasiului Bistritia si a opidului Zernesci, referitóre la țnerea adunarei generale si a face pregatirile de lipsa, cà in anulu acesta sè se țna adunarea generala érași in Sibiiu si anume la 28/16. Augustu a. c. si dilele urmatóre. Despre acestu concludu se fia incunoscintiatu si domni din Bistritia si Zernesci cu aceea, ca comitetulu va cautá a mediuloci, cà se li se satisfaca dorinti'a referitóre la țnerea in acelea locuri a adunarei generale a Asociatiunei in viitoriulu celu mai apropiatu. Totdeodata sè se incunoscintieze despre acestu decisu si despartiemèntulu III alu Sibiiului.

Nr. 32. E. Bran, teologu in Gherl'a trimite 4 fl. v. a. si cere a se trimite la adres'a Societatii „Alexi Simionu“ fóia asociatiunei „Transilvani'a“ de pe anii 1883 si 1885. (Numerulu 31/1887).

— Cererea se incuviintéza si bibliotecariulu Asociatiunei primesce insarcinarea de a duce in deplinire acésta hotarire.

Nr. 33. Domnulu primu secretariu G. Baritiu presenta din partea dlui George G. Meitani, senatoru in Bucuresci 200 esemplare fasc: XI. din opulu seu „Studii asupr'a constitutiunei Romàniei“ cu acelasiu scopu, cu care au fostu trimise si fasciculele anterióre (Nr 26/1887).

— Spre sciintia cu multiamita, avèndu a se distribuá la carturarii romani, dupa modalitatea urmata cu fasciculele anterióre.

Nr. 34. Directorul despartimentului I. Brasiovu-Treiscaune, prin adresa de dto 22 Ianuarie (3 Fauru) a. c. Nr. 38 respunzandu la harti'a comitetului de dto 1 Ianuarie a. c. Nr. 400/1886 prin care li se cere sum'a de 30 fl. incassata de servitoriulu Dragon Lacea si suma de 15 fl. retinuta pentru acoperirea spezeloru subcomitetului, arata, (referitoriul la sum'a de 30 fl., tacs'a de membrii ordinari dela domnii B. Baiulescu, I. Baiulescu, D. Coltofenu, St. Dobreanu si D. Hernea pro 1885 si totu dela dl. D. Hernea pro 1884) ca acesta suma s'a asternutu posterioru in 1/13 Decembre 1886 fiindu computata in sum'a de 215 fl. trimisa la acestu datu. Incatu pentru sum'a de 15 fl. arata, ca fiindu cass'a despartimentului in deficitu cu 10 fl. 55 cr. nu'i pote trimiti si se roga, ca acesta suma se se treca intre spelele „Associatiunei“ si se se cera indemnizare la procsim'a adunare generala (Numertulu 22/1887).

— Deslusirile referitoare la sum'a de 30 fl. primita si constatata la cass'a centrala a Associatiunei se iau spre sciintia. Incatu pentru sum'a retinuta de 15 fl. de orece prescisele statuteloru (§. 5) si ale regulamentului pentru incassarea tacselororu (§. 27) nu permitu, ca tacselle dela membrii ordinari se se folosca pentru spelele despartimenteloru, aceea se se asterna aici cu possibila grabire, cautandu a acoperi spelele curente din contribuirile membriloru ajutatori eventualu dintr'o colecta, ce ar fi se se intreprinda spre acestu scopu intre membrii din despartimentu.

Nr. 35. Dl G. Ilea, cand. de advocatu in Bai'a de Crisiu (Körösbánya) prin adres'a de dto 20/2. a. c. cere a i se da atatu densului catu si dloru Ioan Micu Rosiu, advocatu, Aureliu Novacu, cand. de advocatu, Demetriu Balanescu si Andreiu Boboroni, comercianti toti domiciliati in Biseric'a Alba, respunsu pozitivu, ca, de ore-ce densii s'au facutu membrii la Associatiunea la anulu 1885 platindu atunci tax'a de 5 fl. si pentru diploma 1 fl.* er diplom'a o au primitu numai dupa adunarea generala din 1886, de candu li se computa tacselle, si ce au se mai solvesca. Cere apoi dlu Ilea se i se continue trimiterea foiiei Associatiunei, si ca aceeasi foia se se trimita si membriloru din Biseric'a-Alba numiti mai susu. (Nr. 45/1887).

— Tacs'a de 5 fl. platita la anulu 1885 fiindu ca nu s'a cerutu espresu se se compute pre anulu urmatoriu 1886 s'a computatu pe anulu 1885, remane deci, ca atatu dlu Ilea catu si domnii I. M. Rosiu, Aureliu Novacu, D. Balanescu si A. Boboroni se solvesca inca tax'a pro 1886 si acum pro 1887. Si pana la solvirea acestoru restantie li se va trimiti la toti foi'a Associatiunei si li se va aduce la cunosciintia si hotarirea presenta.

Nr. 36. I. Nemesiu, cooperatoru si catechetu gr. cath. la scol'a din Lapusiu prin adres'a din 28/1 a. c. cere unu ajutoriu banescu de 100 fl. eventualu si mai puçinu pentru scol'a susnumita (Nr. 17/1887).

— Ne fiindu prelimitate in budgetu ajutoare de felulu cerutu, cererei presente nu se pote satisfac.

Nr. 37. Se presenta protocolulu despre predarea cancelariei Associatiunei din partea fostului secretariu II. Dr. D. P. Barcianu noului secretariu II. Dr. I. Crisianu efeptuita la 6 Fauru a. c. in conformitate cu conclusulu comitetului dto 26 Ianuaru a. c. Nr. 15, din care se vede, ca actualulu secretariu II. Dr. I. Crisianu a primitu mobiliarulu, archivulu, recuizitele, protocoalele, tipariturile si sigilele Asociatiunei tote in starea si ordinea cea mai buna (Nr. 28/1887).

— Spre sciintia.

Nr. 38. Domnisiór'a profesóra la scol'a civila de fete, Aureli'a Filipesculu, se roga prin adresa dto 27 Fauru a. c. se i se acorde si partea din salariu convenianda pre prim'a jumata a lunei Septembrie a. tr. (Nr. 53/1887).

— Comitetulu nu se afla in positia de a se putea abate dela conclusulu seu de dto 30 Augustu a. tr. Nr. 312.

Nr. 39. N. Sanziana, invetiatoriu diriginte la scol'a granitiarasca de reuniune din opidulu Hatiegu in numele eforiei scoiare prin adresa dto 5 Fauru a. c. se roga pentru cateva carti — opuri, precum si se li se trimita in modu gratuitu foiea Associatiunei „Transilvani'a“ pentru anulu curente pe sam'a bibliotecei scoiare, ce este in infiantiare. (Nr. 37/1887).

— Cererea se incuviintieza, avendu a li se trimiti unele din opurile care se afla in mai multe esemplare si disponibile in bibliotece'a Asociatiunei, de asemenea si foiea Asociatiunei incependu cu Nr. 1 din acestu anu.

Nr. 40. Au incursu la comitetu

a) ca taxe:

Dela Dumitru Furduiu in Alb'a-Iuli'a pro 1887 5 fl.; Cernea Vasile in Cinculu mare pro 1886 5 fl.; Germanu Ioan din Bradu I. rat'a pro 1887 2 fl. 50 cr.; Verzea Alexie in Satulungu pro 1886 5 fl.; Bobesiu Ioanu in Boiti'a pro 1886 si 1887 10 fl.; Simonescu Leontinu Sibiiu I. rat'a pro 1887 2 fl. 50 cr.; Munteanu George Sibiiu pro 1887 5 fl.; Baritiu George Sibiiu pro 1887 5 fl.; Strajanu Michailu in Craiova pro 1886 si 1887 10 fl.; Antonelli I. in Blasiu pro 1886 5 fl.; Porutiu Ioanu Budapest'a pro 1887 5 fl.; Dr. I. Crisianu Sibiiu pro 1885 si 1886 10 fl.; Dim'a Nicolau, Hunedóra pro 1885 si 1886 10 fl.; Popu Augustinu Lapusiu ung. pro 1887 5 fl.; Munteanu Ioachimu in Gurariulu pro 1886 si 1887 10 fl.; Dr. I. Metianu in Zernesti pro 1886 si 1887 10 fl.; Garoiu Nicolau in Zernesti pro 1886 si 1887 10 fl.; Bersanu Tom'a in Dérste pro 1887 5 fl.; Filipu George in Alb'a-Iuli'a pro 1887 5 fl.; Hentiu Nicolau in Seliste pro 1886 si 1887 10 fl.; D. N. Calefariu in Seliste pro 1887 5 fl.; Verzea Alexe in Satulungu pro 1887 5 fl.; Popea Victoru in Satulungu pro 1886 si 1887 10 fl.; Dr. N. Maieru in Seliste pro 1886 si 1887 10 fl.; Comanescu Iosifu in Codlea pro 1886 si 1887 10 fl.; Cretariu Ioanu in Vingardu pro 1887 5 fl.; Munteanu Ioanu in Vingardu pro 1887 5 fl.;

b) ca ajutoare au intratu la comitetu: dela Popu Stefanu in Fagarasiu 1 fl.; si dela Moldovanu Stefanu, prepositu in Lugosiu 10 fl.;

c) s'au insinuat ca membrii ordinari pro 1887 platindu tax'a de membru cu 5 fl. si pentru diploma 1 fl. cu totulu cate 6 fl. v. a. Balu Iosifu in Ilv'a mare, Aronu Ionu in Brasiovu, Iacobu Poponeciu in Fagarasiu, Camer'a comerciala in Brasiovu si Munteanu Eftimie in Sibiiu.

— Spre sciintia, avendu membrii noi a se supune aprobarii adunarei generale a Asociatiunei.

Nr. 41. I. Aronu, invetiatoriu in Brasiovu prin adres'a dto pres. 1 Februarie a. c. cere a i se face cunoscutu, daca e admisa solvirea in rate a tacei de membru pe viatia (Nr. 18/1887).

— In intielesulu statuteloru Asociatiunei (§. 6) e membru ordinariu (pe viatia) acela, care depune odata pentru totdeun'a unu capitalu, ce aduce unu venitu de 5 fl. pe anu, e eschisa deci solvirea in rate a acesteia taxe.

Nr. 42. Fostulu secretariu II. Dr. D. P. Barcianu asterne socotel'a despre spelele de cancelarie pe anii 1882—1886, (Nr. 43/1887.)

— Se da spre censurare unei comisiuni constatatoare din Dnii Dr. Ilarionu Puscariu si Constantinu Stezariu.

Sibiiu, d. u. s.

Iacob Bolog'a m. p.,
v -presidentu.

Dr. I. Crisianu m. p.,
secr. II-lea.

Autenticarea acestui procesu verbalu se increde Dloru Dr. Puscariu, Cosm'a, Russu.

S'a cetitu si autenticatu.

Sibiiu, in 9 Martiu 1887.

Dr. I. Puscariu m. p.

I. V. Russu m. p.

P. Cosm'a m. p.

Bibliografie.

Dictionariu român-germanu si germanu-român de Sab. Pop. Barcianu, odinioara parochu gr. orientalu in Resinariu asesoru consistorialu etc. In doue parti. Revidatu si completatu de Dr. D. P. Barcianu. Sibiu. Institutu tipograficu, societate pe actii 1886. Pretiulu exemplariului 2 fl. 50 cr. Pag. 704.

Barcianu s'a angagiatu se delature o lipsa de multu simtita, cându a redactatu dictionariulu de fatia. Pe câtu e de mare trebuinti'a unui astfelu de dictionariu, pe atâtu de multu se si astépta dela elu. Dela autoru nu se cerea singuru numai delaturarea lipsei simtite, ci redactarea unui dictionariu, carele, tinédu pasu cu desvoltarea repede a limbii române se cuprinda atâtu espresiuile date uitarii si reinprospetate numai din vechile comori ale limbii, câtu si cuvintele create prin circulatiune si folosite in timpulu de fatia. A fostu unu timpu nu de multu trecutu, timpulu lui Constantinu Negruzzi, cându limb'a româna erá atâtu de seraca in comori de ale limbii si atâtu de lipsita in termini tehnici, încátu scriitorii se impedecau in tóte ramurile sciintiei; cugetarile si ideile caperau numai si nu potéu se fie potrivitu investmêntate. Asertiunea acésta a nóstra o ilustréza mai aevea esclamatiuena scriitorului citatu mai susu, cându suspinându sub greutatea ideiloru ce i se impunea spre a le da espresiune, se aude dicédu: „Ce o se facu, cându imi lipsescu cuvintele, ca semi aretu ideile?“ Si acumu? Dela cânteculu simplu dara fermecatoriu alu poesii poporale limb'a româna se ridica pe aripi pâna la cele mai abstracte notiuni ale filosofiei de cêrêscá urzire; tóte notiunile ea le léga de cuvinte, imprimându fie-careia caracterulu nationalu. A sortá intréga acésta comóra de cuvinte e chiemarea unui lexiconu specialu. Daca Hasdeu in opulu seu Dictionarulu limbei istorice si poporane intitulatu „Etymologicum magnum Romaniae“ nu are de cugetu a incorporá intrég'a comóra a limbii, ci numai pe „cea cernuta prin escluderea neologismeloru“, procederea din-sului e corecta. O cale diametralu opusa cu cea urmata de Hașdeu a trebuitu se faca Barcianu. Pentru de a-si câstigá publicu, Barcianu a trebuitu se scrie unu dictionariu, in care se se oglindeze limb'a moderna, care se reúnosca neologismi de ai sei si care se fie in stare a serví cetitoriloru dreptu calauzu, vade-mecum.

Amu luat cu placere a mâna dictionariulu de Barcianu si si acumu, dupace ne amu impretinitu cu cuprinsulu lui, nu potemu dice alt'a, decâtu cã se póte folosi cu succesu si cã servesce dreptu podóba literaturii romane. Cu tóte acestea nu potemu retacea unele observari, care se refera mai multu la folosirea practica, la manuarea, decâtu la cuprinsulu internu alu dictionarului:

In scurt'a sa prefatia comunicata in doue limbi autorulu ne spune, cã „deóre-ce inse dela tiparirea partii prime incóci s'a facutu unu insemnatu pasu inainte câtra unificarea ortografiei in tóte partile locuite de Romani, s'a ivitu mai întâiu necesitatea de a transcrie tecstulu românú dupa ortografi'a fonetica moderata“.

A scrie cu ortografi'a etimologica, care are adi o valóre numai literara, nu mai are sensu, si „cei din Blaju“ facu reu,

cã singuru numai din pietate tinu la sistemulu etimologicu si nu respectéza rezultatele priincióse ale propasirii.

Ei nu sciu sau nu voiescu se scie, cã pietatea nu se póte considerá dreptu factoru pe terenulu sciintiei si cã pe acestu terenu decídu numai argumentele inecorabile si convingetóre, si cã in fine aceia, care nu recunoscú acestu principiu, se considera ca ómeni cari voru se puna stavila inaintarii in sciintia.

De alta parte sunt si in ortografi'a fonetica o multime de licentii si cuvintele se potu scrie in cele mai diferite variatiuni, încátu nu e netemeinica observarea ingrigitóre a lui At. Marienescu, cându dice, cã in România libera cuvêntulu „România“ se scrie in mai multu de 7 chipuri, precum: România, Romania, Romînia, Rumania, Rumunia, Romaniae, Romani'a etc. Cu impregiurarea acésta lexico-grafulu trebuie se-si faca séma, pentrucã cetitorulu pretinde unu dictionariu intocmitu astfelu, încátu se póta afla fãra greutate si de odata cuvêntulu cautatu. Va fi greu de aflu d. e. cuvêntulu „mădular“ daca in dictionariu se afla in forma „médular“, de asemenea se va afla cu greu cuvêntulu, „mêr“ fiindu indusu in dictionariu informa „măr“. Sau apoi de unde va sci laiculu, carele nu e orientatu pe deplinu in variatiunile ortografiei fonetice si carele s'a ocupatu totu numai cu unu sistem, ca in dictionariulu lui Barcianu cuvintele „bîrfesc“, „bîríc“, „bîrnaciu“, „trésă“, „gîndesc“, „rînd“, „stîrp“, „érná“ etc. se le caute astfelu: bîrfesc, bîríc, bîrnaciu, treasă, gîndesc, rênd, stêrp, earnă. Ba ce e mai multu, in un'a si aceeasi tipografie „Tribun'a“ scrie „virf“, sêvîrsire, ér' Barcianu: vêrf, sêvêrsire.

Lucrulu la parere e neinsemnatu, elu ingreunéza inse in mesura mare folosirea dictionariului de altfelu escelentu.

Cetitoriulu impacientu se amagesce odata de doue-ori la cautare, pe urma numai si numai din acésta cauza arunca la o parte dictionariulu, carui-a i-a facutu deja sentinti'a recomandându-lu si altor-a in acestu intielesu. Ba in necazulu seu cetitoriulu amagitu se mai pune si face in cutare fóie si o recensiune cartii, pe care o a condamnatu pentru sine in sensulu pareriloru sale, si e de prevediutu, cã toti câti voru ajunge la cunoscinti'a numitei carti, numai pe bas'a criticii facute de celu superatu, nu si-o voru procurá. Tóte acestea potu atêrná dela capritiile unui cetitoriu impacientu.

Ce ar' fi trebuitu se faca autorulu, ce ar' mai puté face elu acumu pentru eschiderea unei atari eventualitati?

Nu se afla dictionariu, care se nu aiba particularitati, si autorulu se fie dispensatu de a da inviatiuni referitóre la folosirea aceluia.

Inviatiuni de soiulu aretatu sunt cu atâtu mai indispensabile in dictionariulu de fatia, fiindu acesta scrisu in limb'a româna pentru streini. In introducere ar fi trebuitu precisate principiile generale ale ortografiei si aru fi trebuitu se se traga luarea aminte a cetitoriului, care va fi mai alesu nero-mânú si in cele mai multe casuri diletantu, cã p. e. â e preschimbatu la unii dintre scriitori cu é, cã Academi'a româna scrie pe â é cu î laudînd, cuvînt, pamînt in locu de lăudănd, cuvênt, pămênt, oa=ó (moarte-mórte, soarte-sórte), ea=é (earna-érna, eară-éră) đ=z (điua-ziua, đece-zece) gi=j (impregiur-impregjur); cã adesea se schimba si m cu n, d. e.

impămîntenirea (Etyrn. magnum Motto), impămîntenirea (Barcianu), **c=ch=h** (colera, cholera, holeră), **b=p** (chibzueala-chipzueala (Barcianu). Abaterile acestea ar fi trebuitu se le premita autorulu, ilustrându-le prin exemple acomodate.

Defectulu acesta alu dictionariului s'ar potea delatură si acum pe lănga puține spese, făcendu-se la introducere unu adausu sub numirea „divergentie ortografice“. La acelu locu aru fi sè se indigiteze abaterile ce ocuru in dictionariu si sè se precizeze modulu de scrisu observatu; prin acést'a aru fi pusi toti in positia de alu putea folosi, ori-care aru fi sistemulu ortografiei de care sè ținu. Aceste le spunu din esperientia.

Lips'a unui dictionariu, precum e celu de sub intrebare, adăncu simtita, nu numai din partea germanilor ci si a maghiariloru, că-ci, durere, nici până adi nu esista vre-unu dictionariu roman-maghiaru, si respândirea lui e asigurata. Tocmai pentru acést'a aru fi trebuitu sè se considere tôte impregiurarile, care potu se fi asigure unu cercu cătu de largu. Agitatiunea vietiei politice, scirile sensationale din viati'a sociala in anumite localitati stîrnescu adesea atentiunea chiaru si a celui mai flegmaticu cetitoru; si acesta aru dori se scia, unde decurge cutare sau cutare evenimentu, aru dori si elu se scia, ce e Simeri'a, Bai'a-mare, Bai'a de Crisiu, Avrigu, Oradea-mare, Clusiu, Sibiiu, Beiusiu etc. etc.

N'aru fi fost munca superflua, daca s'ar fi primitu in circuitulu dictionariului celu puținu numirile tieriloru, si cetatoriloru celoru mai de frunte, precum si nume de persóne.

Că de proba amu cautatu in dictionariulu de fatia expresiuni raru folosite atātu pe terenulu politicu cătu si pe celu scientificu, si totdeuna amu primitu deslusirile necesarie; adeveratu, că cautatorulu neiniatiu nu va potea se o constate acésta din caus'a defectului ortograficu mai susu atinsu. N'am aflu de alta parte in sa expresiuni, care sunt cu multu mai desu folosite, precum: vequina sau vezuina, incovietură, scărțitură, liftă, tulai, șireteniă, mariană, înduplecu, îngămfare, trisla. Dar amu aflu apoi in locul acestora din tôte trei regnele istoriei naturale cuvinte si inca in numeru, atātu de mare, încātu te face se intielegi, ca acésta e specialitatea autorului si că acesta e studiulu de predilectiune alu dēnsului.

Erori de tipariu n'amu aflu afara de Eebril in locu de febril, ceea-ce in sa nu alteréza intielesulu semanandu tare intre sine literile respective.

Considerādu, că in Romāni'a lexico-grafia inca lasa multe de doritu si că lucrari pregatitóre bune in directiunea acésta nu esista, opulu lui Barcianu, care e abundantu in originalitate, si care dovedesce si o scrutare seriósă independenta, merita tóta apretiarea. Cātu privesce tipariulu celu frumosu si mare, precum si intregu modulu, cum se presenta cartea acésta, dau dovedi despre desinteresarea si puterea de concurentia a „Institutului tipograficu in Sibiiu“ editorului aceleia. Cuprinsulu cartii dovedesce, că autorulu are cunoscintie temeince. Observarile nōstre fiindu apretiate, voru face, că dictionariulu, sè se acomodeze tuturoru sistemelor ortografice si sè se pōta bucură de viitoriulu, ce cu dreptu cuvēntu fi compete.

Autorulu a adunatu pentru opulu celu mare inceputu de Hașdeu „Etyrn. magnum R.“ o multime de materialu, asia că acestu dictionariu o se-i faca numitului eruditulu bune servitii.

Nicolau Putnoký.

Conspectulu

cărtiloru intrate la bibliotec'a asociatiunei transilvane pentru literatur'a romāna si cultur'a poporului romānu in decursulu anului 1886.

1. *Hurmuzaki E.* de. Documente privitóre la Istori'a Romāniloru vol. V. part. I. (1650—1699) Bucuresci 1885 si Suplementu I. vol. I. (1518—1780). Bucuresci 1886, donate de Academi'a romāna din Bucuresci.
2. *Sbier'a I.* alu lui G. Codicele Voronetiēnu, donatiunea autorului.
3. *Cretiu Gr.* Critica la codicele Voronetianu Bucuresci 1886, donatiunea autorului.
4. *Stefanescu Gr.* Etimologi'a romāna Bucuresci 1885, donatiunea Academiei romāne.
5. *Quintescu N. Ch.* Ū amenintiatu cu decapitare. Bucuresci 1884. donatiunea autorului.
6. *Hurmuzaki E.* de Fragmente zur Geschichte den Rumānen, tom. IV. Bucuresci 1885. donatiunea Academiei romāne.
7. *Academii'a Romāna* Anale Ser. II. tom. VII. (1884—1885) Sectiunea II. (Discursuri, memorii si notitie) Bucuresci 1886, Seri'a II. tom. VIII. (1885—1886) Sect. I. (partea administrativa si desbaterile) don. Academiei.
8. *American Geographical Society.* Bulletinu, Nr. 1. 1885. donatiunea.
9. *Az orsz. régészeti és embertani társulat évkönyve* (1879—1885). Budapesta 1886. donat.
10. *Romāni'a juna*, societatea academica. Raportu anuálu 1884—1885. Vien'a 1885, donat.
11. *Gimnasiulu sup. gr. cath. romānu Naseudu.* Raportulu 15 si 16 (1883/4 1884/5) donatiunea.
12. *Gimnasiulu sup. gr. cath. din Beiusiu.* Raportu pro 1884/5 donat.
13. *Barcianu Dr. D. P.* Lucrulu de mână, Sibiiu 1885 (2 es.) donat. autorului.
14. *Testamentulu nou* in limb'a romāna tiparitu pe timpulu lui Rakoczi, donatu de Nicolau Bărsanu invetiatoriu in Castau.
15. *Fagarasianu D.* si *Moldovanu S.* Geografia pentru scólele medii tom. I. Brasiovu 1886 donat. autoriloru.
16. *Fagarasianu D.* si *Moldovanu S.* Geografia pentru scólele populare romane Brasiovu 1886 donat. autoriloru.
17. *Popu Reteganulu I.* Trandafiri si Viorele, poesii populare Gher'a 1885. donat. aut.
18. *Fagarasianu N.* Chestiunea monetara Bucuresci 1886 donatiunea autorului
19. *Dr. Crisianu I.* si *Putnoký N.* Gramatic'a limbei maghiare, Sibiiu 1885 donat. autor.
20. *Dr. Crisianu I.* si *Putnoký N.* Carte de cetire maghiara cu o introducere in sintacs'a limbei maghiare, Sibiiu, 1886. donat. aut.
21. *Albin'a* institutul de creditu si economii: Raportu despre a 13 adunare generala. Sibiiu 1886. donata.
22. *Petri Vas.* Legendaru, part. I. editiunea III. Brasiovu—1885 donatiunea autorului.
23. *Petri Vas.* Noulu-Abecedaru romanu editiunea IV. Sibiiu 1885 cu manuducere, donatiunea autorului.

24. *Meitani G. G.* Studii asupra constituției Romanilor Fasc. IX. X. București 1884, 1885 donat. autorului.
25. *Densusianu N.* Monumentele pentru Istoria țerei Făgărașului București 1885 donat. autorului.
26. *Densusianu N.* Note critice asupra scrierii dlui Xenopolu „Teoria lui Rösler“. București 1885 donatiunea autorului.
27. *Actele conferinței electorale a repres. aleg. romane din Ungaria și Transilvania ținută în Sibiu la 1. 2. 3. Iunie 1884.* Sibiu 1884, (3 exemplare) donatiune.
28. *Dr. Pacurariu Stefanu.* Romanii și Universitatea fondului regiunii Sibiu 1885, donat. autorului.
29. *Borgovanu V. Gr.* Indreptariu teoretic și practic pentru „Invetiammentulu intuitiv“ Gherla 1885 donat. aut.
30. *Moianu G.* Economia câmpului și gradinaritul pentru școlile populare. Brașov 1886 donatiunea autorului.
31. *Siebener-Commission* Bericht über die Untersuchung der volkswirth. Lage des Hermannstädter Comitates. Herm. 1886 (9 exemplare) donatiune.
32. *Verhandlungs-Protocolle der General-Versammlung der sächs. Universität und der Siebenrichter pro 1884 et 1885 Hermannstadt 1885/1886 donatiunea.*
33. *Archiv des Vereins f. Siebb. Landeskunde* 19 Band 3. Heft und 20 Band 1. Hermannstadt 1884/5 donatiune.
34. *Hașdeu P.* Etymologicum Magnum Romaniae fasc. 1. 2. 3. București donatiune.
35. *Oficina de Estadistica* Informe, Guatemala 1885 donat.
36. *Biblioteca nazionale centrale di Firenze: Bollettino delle pubblicazioni italiane* 1886 fasc. 1—11, și 13—19 donat.
37. *Biblioteca naz. centr. Vittorio Emanuele di Roma.* Bollettino delle opere moderne straniere 1886. fasciculu 1—4 donatiune.
38. *Societatea geografică română,* Buletinul anual 1885 tom. II. și III. București 1885 donatiune.
39. *Metastasio P. opere* Londra 1782 10 tom. donatiune.
40. *Bossuet.* Discours sur L. Histoire universelle, Paris 1842. I. tom. donatiune.
41. *Almanach,* mag. tud. akad. pro 1885 și 1886 donat. Academiei magh. de științe din Budapesta.
42. *Academie der Wissenschaften in Wien:*
  - I. a) Sitzungsberichte Jahrg. 1882 Bd. 100 1. 2. H. Bb. 1 Hft.
  - b) „ 1 Abth. Nr. 1—3, 4—5.
  - c) „ 2 „ „ 3, 4—5, 6.
  - d) „ 3 „ „ 1—2, 3—5, 6—7.
  - e) Register X.
  - f) Archiv Bd. 64 erste Hälfte.
  - II. a) Sitzungsberichte Jahrg. 1884 107 Bd. 1. 2. Heft.
    - „ 1884 108 „ 1. 2. 3. „
    - „ 1885 109 „ 1. 2. „
    - b) „ 1 Abth. (1884) Nr. 6—7, 8—10.
    - „ (1885) „ 1—4.
    - c) „ 2 „ 1884 Nr. 6—7, 8, 9, 10.
    - „ 1885 „ 1—2, 3.
    - d) „ 3 „ 1884 „ 3—5, 6—7, 8—10.
    - „ 1885 „ 1—2.

- e) Register XI.
- f) Denkschriften Bd. 48, 49.
- g) Archiv Bd. 66. H. 1. 2. u. Bd. 67 H. 1 donate de „Akademie der Wissenschaft“ din Viena.
43. *Magy. tud. Akademia:*
  - a) Értesítő 1884 $\frac{3}{7}$, 1885 $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{6}$, 1886 $\frac{1}{4}$.
  - b) Emlékbeszédok II. $\frac{3}{9}$, III. $\frac{1}{10}$ IV. 1.
  - c) Nyelvtudományi értekezések XI. $\frac{11}{12}$, XII. $\frac{1}{12}$, XIII. $\frac{1}{8}$.
  - d) Nyelvtudományi közlemények XVIII. $\frac{2}{3}$ XIX., $\frac{1}{3}$, XX. 1.
  - e) Nyelvméltár XIII.
  - f) Történet tud. értek. XI. $\frac{1}{7}$, XII. $\frac{1}{10}$, XIII. $\frac{1}{3}$, Reg. ad XII.
  - g) Társadalmi értek. VII. $\frac{8}{10}$, VIII. $\frac{1}{6}$, 8. 9. Reg. ad VII.
  - h) Nemzetgazdasági ért. II. 6.
  - i) Vázlatok a magy. tud. akad. félszázados történetéből 1831—1881.
  - k) Könyvjegyzék a magy. tud. akad. kiadványairól 1830—1885.
  - l) Természettud. értek XIV. $\frac{2}{9}$, XV. $\frac{1}{19}$, XVI. 2. 3.
  - m) Matematikai értek. XI. $\frac{1}{10}$, XII. $\frac{1}{11}$.
  - n) Mathem. és természettud. értesítő III. $\frac{6}{9}$, IV. $\frac{1}{9}$, donate de „Magy. tud. Akadémia“ din Budapesta.
44. *Literarisches Centralblatt pro 1886* procurata de asociatiune
45. „Telegrafulu romanu“ pro 1886 donatiune.
46. „Gazet'a Transilvaniei“ pro 1886 donatiune.
47. „Famili'a“ pro 1886 donatiune.
48. „Amiculu Familiei“ pro 1886 donatiune.
49. „Gazet'a saténului“ pro 1886 donatiune.
50. „Romänische Revue“ pro 1886 donatiune.
51. „Luminatoriulu“ dtto. Sibiu, 1 Martie 1887.

Dr. I. Crisianu,
bibliotecariulu asociatiunei.

Scóla superióra de fetițe din Sibiu.

(Continuare din Nr. 3—4.)

Transportu din Nr. 3—4: 6879 fl. 08 cr., 200 fl. în obligațiuni, 932 fl. 43 cr. în libelul de depuneri.

Pentru scóla de fete în urmă a apelului a mai încursu dela comun'a politica Muresiu Gheji 1 fl. 90 cr.; din lad'a bisericii 1 fl.; dela Nicolae Simonfi, preotu 1 fl.; Ignatu Germanu, primariu 50 cr.; Ioan Nicoara, invetiatoriu 70 cr.; Demetrie Comanu, cantoru 50 cr.; Nechiforu Hoparsianu, economu 10 cr.; Ioan Birisa, economu 10 cr.; Emanuilu Gabudeanu, economu 10 cr.; toti din comun'a susnumita. Sum'a 5 fl. 90 cr.

Sum'a totala 6884 fl. 98 cr.; în obligațiuni 200 fl.; în libele de depuneri 932 fl. 43 cr.

Comitetulu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a română și cultur'a poporului român.